

40-річний бразилець Рафаел Каран подорожує на своєму мотоциклі навколо світу. Нині він в Україні.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1776 р. Проголошено Декларацію незалежності Сполучених Штатів Америки. Національне свято США. ■ 1891 р. Народився письменник Петро Панч («Гомоніла Україна», «На калиновім мості»). Шевченківський лауреат. ■ 1913 р. Померла оперна співачка Надія Забела-Врубель (Забіла). Вчилася у М. Лисенка, співала, зокрема, в Києві й Харкові. ■ 1941 р. Загинув у бою льотчик-винищувач Степан Супрун. Двічі Герой Радянського Союзу. ■ 1942 р. Завершилася 250-денна оборона Севастополя. Радянські війська залишили місто.

Вміння жити за законами

Попри численні заперечення, за десять років незалежності в нашій країні створено умови для успішного розвитку економіки. Інша річ, що не всі хочуть бачити позитивні зміни — зазначив Голова Верховної Ради України Іван Плющ під час зустрічі з делегацією Комісії з питань зовнішньої політики Палати кантонів Федеральних зборів Швейцарської Конфедерації. У складі делегації, очолюваної головою комісії Бруно Фріком, перебували також Голова Палати кантонів Франсуаза Содан та керівники соціал-демократичної та християнсько-демократичної партій, які становлять правлячу коаліцію.

Здебільшого обговорювали соціальні аспекти

реформування української економіки. Зокрема, було наголошено на визначній ролі парламентаризму у справі захисту населення від негативних наслідків докорінної перебудови суспільства. Обмін досвідом на двосторонній основі, а також у рамках Міжпарламентського союзу, до якого ввійшла наша держава, на думку пані Содан, допоможе Верховній Раді розробляти законодавчі акти на європейському рівні. Іван Плющ, у свою чергу, зауважив, що «нам треба не тільки приймати закони, які відповідають світовим стандартам, а, головне, навчитися жити за цими законами». А з цим у нас, на думку Голови ВР, на відміну від Швейцарії, ще не все гаразд.

Взаємне скасування ПДВ

Україна та Туркменістан домовилися про це. Передбачається, що Київ не обкладатиме податком на додану вартість туркменський природний газ, який поставляється в Україну, а Ашгабад не стягуватиме ПДВ з українських товарів, що надійдуть як оплата за паливо.

Постановою Кабміну України «Про реалізацію угоди між урядом України та урядом Туркменістану про вільну торгівлю» і спільним розпорядженням Президентів України Леоніда Кучми і Туркменістану Сапармурата Ниязова «Про будівництво та фінансування інвестиційних об'єктів загальнодержавного значення в Туркменістані» передбачено, що це стосується газу, який надходить на митну територію України за контрактом від 25 жовтня 2000 року між компанією «Ітера» та Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України».

! У номер

Із швачки — в багачки

Удвоє збільшили завантаженість виробництва в першому півріччі на миколаївській фірмі «Евіс». Тут не лише виплатили заборгованість, а й налагодили регулярну виплату зарплати. Колектив, що збільшився до 1250 осіб, на пільгових умовах користується послугами оздоровчого комплексу, бази відпочинку, гуртожитків тощо. Стабільності й розвитку досягнуто завдяки високій якості продукції — різноманітний одяг з «Евісу» завойовує не лише ринки України, а й США, Німеччини, інших країн, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Вибух як ознака наближення виборів

На Тернопіллі триває «відстріл» опонентів. Правоохоронні органи ще не довели до кінця кримінальні справи за фактами побиття невідомими особами голови комітету захисту Української греко-католицької церкви Ярослава Демидаса та депутата Тернопільської районної ради Василя Івасечка, як надійшло нове повідомлення. У місті Збаражі поблизу приватного будинку голови районної організації Народного руху України Мirona Дикого пролунав вибух. На щастя, ніхто не постраждав, хоча в будинку були дружина, дочка і онуки.

Про вибух ширяться різні чутки. Ясність внесуть криміналісти. Але для багатьох є зрозумілим одне: якщо опонентів б'ють, лякають вибухами, значить — наближаються вибори.

Парламентська хроніка

Ранкове і денне засідання 3 липня

У сесійному залі відчувається подих майбутніх виборів. Немає сумніву — напруга наростатиме і далі. Недаремно головна тема дня — виборчі закони. Спершу член Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Леонід Дайнеко (фракція КПУ) представив проект закону про вибори місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Як підкреслив доповідач, пропонувані зміни виборчого законодавства спрямовані на послаблення впливу адміністративного ресурсу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОДИХ ВИБОРІВ

Жнива на злеті

Урожай-2001

25 центнерів з гектара у середньому зібрано з частини кримської ниви. Хороший урожай у Красногвардійському (39,5), Нижньогірському (36,5), Советському (36,4) районах. Ще належить зібрати хліб з 510 тисяч гектарів. Урожай очікують приблизно на 140 тисяч тонн більше за торішній.

Нині в полі працюють 1964

кримські комбайни і 450 — з інших областей. Задіяно також машини фермерів. Щоб упоратися зі жнивами у 20-денний термін, більшість повернулася до загінного методу.

Не зміняться й ціни на зерно: 400—450 гривень за тону ячменю та 700 і більше за тону пшениці. Тож збувати посіпком урожай комерсантами немає сенсу, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

Літак нового покоління

ВАТ «Мотор Січ», російський АНТК імені Берієва (Таганрог), Іркутське авіаційно-промислове об'єднання, а також Санкт-Петербурзький завод імені Клімова підписали угоду про намір створити регіональний літак нового покоління Бе-132МК, призначений для вантажопасажирських перевезень. Уже до кінця цього року заплановано розробити бізнес-план і техніко-економічне обґрунтування українсько-російського проекту, повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

Хвороба сприйняття демократії

«Сьогодні пересічному громадянину вже настільки набридли чвари у верхах, що хочеться не декларованої, а справжньої злагоди. Щоб люди могли працювати, і їм у цьому допомогла влада», — зазначив на прес-конференції Голова Верховної Ради України Іван Плюш. І винно в усьому, наголосив він, не скасування радянської влади, як твердять на деяких мітингах. «А хто зачепив владу рад хоч пальцем? — звернувся до таких «патріотів» Іван Степанович. — Ніхто. Від сільської ради до Верховної Ради всі збереглися на місці. Навпаки — за десять років незалежності стало на півтори тисячі сільських рад більше, ніж було за радянської влади». На думку Івана Плюша, причина нинішньої кризи в державі — «наша хвороба сприйняття демократії як вседозволеності».

Оцінюючи роботу нового уряду А. Кінаха, І. Плюш відзначив намагання і перші кроки з активізації співпраці Кабміну з парламентом. Про це, зокрема, свідчить і створення консультативної ради, і проведення спільної наради щодо Податкового кодексу. Однак робити будь-які висновки лише за місяць роботи уряду — зарано.

Глава парламенту висловив переконання, що протягом наступних двох тижнів роботи ВР у пленарному режимі будуть прийняті закони, визначені Президентом та урядом як невідкладні. Водночас він не виключив, що парламент може продовжити свою роботу до кінця сесії ще на декілька днів для голосування.

Коментуючи виконання зобов'язань України перед Радою Європи, І. Плюш наголосив, що нині не йдеться про виключення України з РЄ, а про трактування, тлумачення тих чи інших прийнятих і не прийнятих законів, у тому числі й законопроектів про внесення змін і доповнень до Конституції. З цієї метою до Страсбурга вирушать заступник Голови ВР С. Гавриш та постійний представник Президента України у парламенті Р. Безсмертний.

Юліана ШЕВЧУК.

Подих виборів

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

А тому на виборах до рад міст обласного підпорядкування, районних та обласних рад пропонується застосувати змішану систему, за якою 50 відсотків обиратимуться за мажоритарною, а другу половину — за пропорційною системою (одразу зауважу, це положення законопроекту викликало спротив частини залу). Водночас пропонується зменшити кількість депутатів у цих представницьких органах: у районних радах до 90 обранців, в обласних — до 150. Законопроект також враховує під час виборів депутатів для формування рад і кількість населення в кожній територіальній громаді.

Окрім того, для ослаблення впливу місцевих державних адміністрацій формування територіальних і дільничних виборчих комісій законом перекладається на Центральну виборчу комісію, а не на місцеві органи влади.

У законопроекті збільшено кількість випадків (до 14), які тягнуть за собою кримінальну відповідальність. Водночас збільшується можливість і терміни для оскарження законних дій під час виборів у суді.

Як показало обговорення, більшість народних обранців схильється до підтримки цього законопроекту. Однак, скажімо, представник Демократичного союзу Олексій Марченко висловився категорично проти проекту і запропонував його відхилити. Підставою для такого висновку стала пропозиція обирати місцеві ради за змішаною системою. Проте більшість виступаючих погодилися із висновком народного депутата Юрія Соломатина, який переконаний: цей закон дасть можливість народу висловити те, що він вважає за доцільне.

Особливо гостра суперечка розгорілася довкола закону про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим. На суд народних обранців було представлено законопроекти Наталії Штепи, Юрія Ключовського і Льва Миримського.

Оскільки проект зако-

Ранкове і денне засідання 3 липня

Судочинство в новому правовому полі

Прийняття Верховною Радою і підписання Президентом України пакета законів з питань малої судової реформи дало можливість не паралізувати судову систему, а цілеспрямовано працювати над її становленням. На цьому наголосив на прес-конференції Голова Верховної Ради Іван Плюш. Ухвалення цих законопроектів дало змогу виконати вимоги перехідних положень Конституції щодо судочинства, дія яких завершилася 28 червня ц. р. Президент України не підписав і, найпевніше, поверне до парламенту з вето лише один закон із цього пакета — про прокуратуру.

Робота над судовою реформою в Україні тривала п'ять років, від дня прийняття Конституції. Коли вже наближалася дата завершення дії перехідних положень Основного Закону, було створено робочу

групу під головуванням Степана Гавриша за участю депутатів та керівників правоохоронних і судових органів. За його словами, проведена робота має унікальний характер: «Сьогодні ми вже маємо чітко розбудоване правове поле, але воно, звичайно, ще мусить вдосконалюватися». Необхідно прийняти нову редакцію закону про судову систему, Кримінально-процесуальний і Цивільний кодекси. Керівництво парламенту сподівається, що закон про судову систему буде прийнято у першому читанні ще на цій сесії.

Голова Верховного Суду В. Бойко і заступник міністра внутрішніх справ П. Коляда також підтвердили думку, що зроблена робота — це лише початок, а система судочинства ще потребує вдосконалення.

Юліана КУЧЕРЯВА.

Потрібно шукати альтернативні джерела

Прийняття «малого» Податкового кодексу — це фактично один з етапів податкової реформи, заявив в інтерв'ю журналістам перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук. Він наголосив, що в цьому законопроекті йдеться про зниження податкових ставок. Нині працює спільна робоча група, створена з представників парламенту та Кабінету Міністрів. І сьогодні на засіданні консультативної ради депутати та урядовці мають визначитися не лише відносно включення до порядку денного цього питання, а і його голосування в першому читанні.

В. Медведчук висловив упевненість, що до 12 липня, останнього дня голосування на нинішній сесії, парламент визначиться щодо «малого» Податкового кодексу. «Хоча йдуть суперечки і дискусії, його прийняття реальне, — заявив він. — Адже майже всі фракції намагаються на необхідності зниження податкового тиску». Водночас, зазначив перший заступник Голови ВР, «сьогодні, безумовно, треба шукати можливості компенсувати ненадходження до бюджету в перші місяці після зниження податкових ставок».

Фотофакт

У Тернополі на майдані Волі буде встановлено пам'ятник полководцю князю Данилові Галицькому, 800-річчя від дня народження якого відзначають цього року.

На знімку: один із авторів пам'ятника тернопільський скульптор Борис Рудий.

Фото Івана ЯСНОГО (Укрінформ).

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про Основні напрями бюджетної політики на 2002 рік (Бюджетна резолюція)

Відповідно до Конституції України та Закону України «Про бюджетну систему України», з метою своєчасного складання проекту Закону України про Державний бюджет України на 2002 рік, Верховна Рада України постановляє :

1. Схвалити Основні напрями бюджетної політики на 2002 рік.
2. Кабінету Міністрів України подати до Верховної Ради України проект Закону України про Державний бюджет України на 2002 рік з урахуванням схвалених Основних напрямів бюджетної політики на 2002 рік.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮШ.

м. Київ,
21 червня 2001 року.
№ 2543-III.

Безробітних багато, зарплати низькі...

Регіон

Уряд налаштований на постійну співпрацю не тільки із законодавчою гілкою влади, а й з регіонами, підкреслив Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах під час перебування в Житомирщині. Особливо важливо, сказав він, врахувати ситуацію на місцях під час розробки бюджету на 2002 рік. Отож визначено, хто з урядовців за який регіон відповідає, а під час візду туди тепер обов'язково запрошуватимуть народних депутатів, які представляють у парламенті цей регіон.

Прем'єр-міністр відвідав Брусилівський район, щоб особисто проконтролювати ліквідацію наслідків стихійного лиха. Він вважає це особливо важливим ще й тому, що тут проживають багато переселенців, які раніше вже відчули на собі техногенну катастрофу — Чорнобильську. Після 11 червня, коли над селами району промчали смерч і град, минуло небагато часу, проте настрій людей докорінно змінився, скрізь звучали слова подяки за те, що їх не залишили в біді. А доказом того, як багато зроблено, були відремонтовані будинки з новими дахами. До 10 липня основні наслідки стихії буде ліквідовано.

Навіть якби не розгулялася стихія, на ліквідацію наслідків якої було кинuto значні кошти, знайомство з найгострішою проблемою Житомирщини все одно треба було б починати з Брусилівського району. Адже кожен п'ятий працездатний житель цього сільського району — безробітний. Людей із забруднених радіацією територій переселили, а робочих місць не створено. Досі не побудовано навіть швейну фабрику, споруджувати яку почали за чорнобильською програмою. Все кошти, кошти...

Область — лідер за рівнем фіксованого безробіття: воно майже в два рази вище, як у середньому по Україні.

А от за рівнем зарплати Житомирщина, навпаки, у «хвос-

ті». В цілому по Україні середня зарплата становить 289 гривень, а тут — 204 гривні. Це двадцять друге місце серед усіх регіонів держави. Промовиста тенденція: шість років тому було сімнадцяте. Диспропорція спонукає до роздумів: темпи приросту промислового виробництва в області випереджають загальноукраїнські, а зарплата відстає...

Те, що середня зарплата по Україні не дотягує навіть до прожиткового мінімуму, Анатолій Кінах назвав ганебним. По цьому у світі формується ставлення до держави. У країну, де немає платоспроможного попиту, не прийдуть іноземні інвестиції.

До речі, про інвестиції. Прем'єр звернув особливу увагу на їх залучення. Та Житомирщині поки що нічим похвалитися: 21 місце в Україні. П'ять років тому область була на 12 місці. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Житомирській області» реально діє всього рік, за цей час схвалено 16 інвестиційних

проектів на загальну суму 27 мільйонів доларів. Частина проектів уже впроваджується. Та впадає у вічі, що гроші, які вже реально працюють, — передусім наші, українські, а зарубіжні інвестори вичікують. Основна причина цього — настроїв нестабільності й невизначеності щодо таких зон. От і Податковий кодекс, якщо він буде прийнятий у нинішній редакції, фактично перекреслює статус територій пріоритетного розвитку.

Ще одне актуальне запитання до влади: чи може держава стояти осторонь проблем акціонерного товариства, в якому їй належить 98 відсотків акцій? Йдеться про Житомирський завод хімволокна, який готовий відновити дві з половиною тисячі робочих місць. Але ще три роки тому підприємство оголошене банкрутом. Якщо підняти на ноги це та інші лежачі заводи і фабрики, то й буде реальний вклад і в зменшення безробіття, і в наповнення бюджету.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Узяли клопоти на себе

Працівники Сарненської районної ради після набрання чинності Закону «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» чимало часу провели в обласному та інших архівах, аби зібрати необхідні документи і довідки для більш як двадцяти колишніх депутатів райради, щоб вони могли оформити передбачену згаданим законом додаткову пенсію. Ті, хто свого часу творили славу рідного краю й були гідними народними обранцями, розчулилися від такої уваги й турботи, бо багатьом з них через стан здоров'я і тягар літ важко виконати самотужки цю копітку роботи.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Фотофакт

Всеукраїнський дитячий конкурс «Крок до зірок» відзначив свою річницю в концертному залі Київського національного університету культури і мистецтв. Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

Досвід України — всьому світові

Створення в Україні істотно нової ідеології протидії катастрофам, згідно з якою зменшення ризику, пом'якшення і мінімізацію наслідків надзвичайних ситуацій віднесено до пріоритетної сфери національної безпеки, заслуговує детального вивчення та розповсюдження. Такого висновку дійшов генеральний секретар Міжнародної організації цивільної оборони (МОЦО) пан Садок Знаїді на всесвітній конференції, яка відбулася цими днями в Женеві. Її гасло — «Цивільний захист — інструмент міжнародної солідарності проти природних і техногенних катастроф у ХХІ столітті». В конференції взяли участь представники 53 країн і 17 міжнародних та регіональних організацій, які відповідають за управління під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, делегація нашої країни на чолі з міністром Василем Дурдинцем.

Конференція прийняла Декларацію міністрів і генеральних директорів, які відповідають у своїх країнах за цивільну оборону та захист населення й управління під час надзвичайних ситуацій, про міжнародну солідарність проти природних і техногенних катастроф. Приємно, що в основі її — досвід українського уряду, органів влади у здійсненні цивільного захисту населення.

Яків ГАЛЬЧЕНКО, Ігор КРОЛЬ.

Алмази національності не мають

Наука

СЬОГОДНІ в столичному Інституті надтвердих матеріалів імені В. Бакуля відкрилася міжнародна конференція «Надтверді інструментальні матеріали на межі тисячоліть: отримання, властивості, застосування».

За словами директора інституту Миколи Новикова, на нинішньому зібранні представлено більш як 200 робіт науковців із майже 20 країн. Проведення цієї кон-

ференції ще раз свідчить про значення України як однієї з країн-лідерів у розробці надтвердих матеріалів. До речі, торік спільними зусиллями українці, німці та французи першими у світі отримали карбонітрид бору, який значно дешевший за алмази. На конференції обговорюватимуться питання виробництва та використання штучних алмазів, апаратів високого тиску та температур.

Богдан ДОВНИЧ.

Реалії

За рахунок підприємства

Більш як тисяча дітей працівників Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча відпочили у червні в оздоровчих комплексах на березі Азовського моря. Путівки коштували по 40 гривень, а юні «чорнобильці», сироти і школярі з багатодітних сімей оздоровилися безкоштовно.

У літніх пансіонатах комбінату дванадцятиденне проживання з триразовим харчуванням обходиться маріупольським металургам від 35 до 50 гривень. А двісті непрацюючих ветеранів комбінату відпочинуть за рахунок підприємства.

Ліна КУЩ.

Загадкова дівчина та її «Загадкове місто»

Визнання

Подвійне свято прийшло до чернівецької школярки Марти Валуєвої. Вона відмінно закінчила десятирічку. На випускному балу дівчині вручили до того ж і срібну медаль, якою на міжнародному конкурсі дитячих малюнків в Японії була відзначена її живописна робота «Загадкове місто».

На Мальті нагороджуватимуть волинян

Одне з найпотужніших підприємств області — ВАТ «Нововолинський ливарний завод», відоме своїми дзвонами — удостоєне високої міжнародної відзнаки «Ертмейкер ХХІ століття».

Нагороду отримає директор заводу Юрій Єлева, адже перемога дісталася у номінації «За проявлену волю на посту керівника». Цю престижну відзнаку нововолинцям присудили неза-

у конкурсі брали участь юні обдарування з 62 країн світу. Саме за оригінальність і філософське осмислення теми її й відзначили організатори престижного конкурсу.

Марта Валуєва мріяла вступити до Київської дитячої художньої школи. Тепер, сподіваємося, у неї проблем з цим не буде.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

лежні міжнародні експерти, які керувалися власними дослідженнями та економічними показниками.

На жаль, досі не відомо, чи поїде Юрій Єлева за нагородою на сонячну Мальту, де відбудуться урочистості. Адже перебування у далекій країні мусить оплачувати підприємство. Що, за словами директора, занадто накладно.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

На ласий шматок знайшовся роток

Передсвяткові думки

Уже вдруге трудівники одеського ВАТ «Ексімнафтопродукт» звернулися до Президента України з проханням захистити їх від свавілля.

У чому ж суть проблеми? Одеське державне підприємство з експорту й імпорту нафтопродуктів у середині 1994 року було перетворене на ВАТ «Ексімнафтопродукт», із закріпленням за державою 51 відсотка загального пакета акцій. Че-

рез три роки постановою уряду його віднесено до підприємств, що мають стратегічне значення.

Ласий шматок привернув увагу певних кіл. Та проковтнути його було просто: 51 відсоток акцій належав державі. Однак вихід було знайдено: контрольний пакет Фонд держмайна передав створеній на початку 1998 року акціонерній холдинговій компанії «Укрнафтопродукт». Голови

правління ВАТ Володимиріві Філіпчуку пояснили: це задля встановлення дієвого контролю за державним майном та державним пакетом акцій ВАТ. А насправді? У 2000 році АХК «Укрнафтопродукт» через заставу, за символічну платню передає контрольний пакет акцій ВАТ «Ексімнафтопродукт» балансовою вартістю понад 90 мільйонів гривень кіпрській компанії. А на початку нинішнього року контрольний пакет акцій перейшов швейцарській компанії.

Кому вигідна та обробка, мали б відповісти правоохоронні органи, які за дорученням Президента (Леонід Кучма відвідав на початку року ВАТ «Ексімнафтопродукт. — Авт.) повинні були розібратися в ситуації. Та вони чомусь мовчать, а держава втратила не тільки щорічні солідні дивіденди, а й контроль над підприємством, що має стратегічне значення для економіки та безпеки України.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

У номер

■ Крим

В Євпаторії — велорикші

12 велотаксі стали «хітом» курортного сезону. Найчастіше велорикші за дві гривні катають бажаючих певним маршрутом, де заборонено рух автотранспорту. Обслуговуванням курортників переважно старшокласники займаються приватно. Велосипеди з візками зроблено за спеціальним замовленням у Харкові, але для керування ними рикші мають отримати права, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

■ Черкаси

«Софія Київська-2000»

обрала пожежників

У Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля відбувся перший випуск лейтенантів пожежної безпеки з вищою інженерною освітою.

Цей вищий навчальний заклад за результатами останнього рейтингу «Софія Київська-2000» увійшов до складу десяти кращих вузів, які готують фахівців для міністерств оборони, внутрішніх справ та інших силових структур України. Крім того, пожежний інститут вельми популярний серед молоді. Чимала кількість випускників шкіл мріє навчатися в цьому престижному закладі, повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.

■ Одним абзацом

■ В урочищі Ялівщина під Черніговом відбувся фестиваль «Студентська республіка», в якому взяли участь студенти місцевих вузів. Захід проходив у формі дискусій, конкурсів. Родзинкою дійства стали вибори студентського мера.

■ Із серпня в Кам'янці-Подільському, що на Хмельниччині, працюватиме обласна гаряча лінія бізнес-проектів, яка передбачає надання керівникам та власникам малих і середніх підприємств допомоги з податкового законодавства, інформації з підприємницьких, економічних питань.

■ На День незалежності у Рокитному, що на Рівненщині, заплановано новосілля вихованців єдиної у районі дитячо-юнацької спортшколи. Усі роботи з реконструкції міського кінотеатру, який кілька років сиротливо стояв без діла, фінансуються з районного бюджету.

■ 15 новеньких «Славутичів», виготовлених на Херсонському комбайновому заводі, передано господарству «Присиваський», що в Чаплинському районі Херсонщини. На кожному — іменний напис: «Київська державна адміністрація». За згодою між господарством та столичною міськдержадміністрацією 14 відсотків зібраного хліба піде на потреби мешканців Києва. ■ У кіровоградському Спасо-Преображенському храмі розпочалася акція «Навчи радити інших». Її мета — привернути увагу громадськості до долі дітей, які потребують допомоги та піклування.

■ Фотофакт

В Академії прикордонних військ України імені Богдана Хмельницького, що у Хмельницькому, відбувся черговий випуск офіцерів-прикордонників. Навчаються тут не лише українці, а й представники інших держав Європи та Азії. Нинішнього ж року серед п'яти сотень випускників у строю стояли й 72 дівчини-лейтенанти, які служитимуть на кордонах перекладачами, правознавцями тощо.

Фото Михайла ВАСИЛАШКА.

Депутатська група «Трудова Україна» висловлює співчуття помічнику-консультанту народного депутата України Дмитру Гарріювичу Логвину у зв'язку з передчасною смертю батька

Гаррі Борисовича —

народного артиста України, керівника Дніпропетровського Нового камерного оркестру «Пори року». Сумуємо з приводу цієї непоправної втрати разом із рідними, близькими, колегами та друзями.

Депутатська група «Трудова Україна» у Верховній Раді України.

Майже 450 тисяч

Історія замовчує, куди було витрачено мільярди доларів зарубіжних кредитів, отриманих Україною за роки її незалежності. Так само, як і про економічну ефективність використання цих позик. Відомо проте, що жодного сучасного великого промислового підприємства за ці гроші в країні збудовано не було. І що приватними іноземними інвестиціями вітчизняна економіка також не розпещена.

Проект

Не так давно нашу пресу облетіла мажорна звістка про створення ТОВ «Інфомост» з участю іноземного капіталу. Щоправда, сума інвестицій, внесена до статутного фонду СП німецькою фірмою «Creditreform International», при цьому не називалася. І не то му, що це якась велика комерційна таємниця. Просто 14,75 тисячі дойчмарок, що становлять 59 відсотків статутного фонду і витрачених контрагентом української сторони за право робити бізнес на діловій інформації у найбільшій європейській державі, погодьтеся, не вражають. Принаймні аналогічна американська фірма «Dun & Bradstreet» за свою присутність на інформаційному ринку Росії із власної кишені виклала більш як два мільйони доларів США.

Ну та чого в бізнесі не буває! Може, німецькі менеджери працюють крутіше за своїх американських колег. Хоча на європейському ринку американці конкурують з компанією «Creditreform International», що називається, ніздря до ніздрі, щодо обсягів надаваних інформаційних послуг.

Мене вразило інше. Якщо прихід «Dun & Bradstreet» на російський ринок не вартий був місцевим платникам податків ані копійки, то нам, українцям, створення ТОВ «Інфомост» коштувало 450 тисяч доларів США! Отриманих, між іншим, у кредит від Міжнародного банку реконструкції і розвитку, який діловим сленгом частіше називають Світовим банком, або просто СБ. А борги рано чи пізно доводиться повертати. Втім, усе по порядку.

У 1996 році Україна отримала від СБ кредит у 310 млн. доларів США на розвиток підприємств. Угоду було ратифіковано Верховною Радою. Частина позики — 10 млн. доларів — призначалася на, цитую, «забезпечення технічної допомоги та обладнання для підтримки розвитку ринкової індустрії фінансового та організаційного обслуговування» цього самого розвитку наших підприємств. Зокрема, 450 тисяч дол. спрямовувалися у Фонд держмайна України на конкретний проект — створення ко-

мерційної бази даних за програмою, що отримала кодову назву CDC.

Сьогодні важко встановити, чия це була ініціатива: самого Світового банку чи керівників ФДМУ. Тільки обидві ці шановані організації зробили вигляд, що відсутність таких баз даних в Україні заважає припливу іноземних інвестицій у країну.

Між іншим, комерційні бази даних у нас створені й регулярно поновлюються ось уже майже 10 років. Їхні власники, конкуруючі вітчизняні фірми, на першу вимогу замовника готові, як і заведено в усьому світі, конфіденційно надати достовірну інформацію про приватне чи державне підприємство, фірму, організацію, одне слово, про будь-яку легальну юридичну особу, резидента чи нерезидента, належно зареєстрованого в Україні. І не тільки.

Найпросунутіші наші бізнес-інформаційні агентства встановили найтісніші контакти із зарубіжними колегами. Отож отримати аналітичні дані про зарубіжного контрагента українському бізнесмену, журналісту, так само як і будь-якому державному чиновнику, не становило і не становить жодних труднощів. І навпаки, зарубіжному замовникові — про наші підприємства. Звісно, за відповідну плату.

Так чи ні, але, маючи 450 тисяч доларів позикових коштів, ФДМУ активно почав здійснювати програму CDC. Щоправда, сама назва проекту якось плавно змінилася. І вже в первинних документах — договорах, діловому листуванні — йшлося про створення комерційної інформаційної компанії баз даних.

І не беруся судити: можливо, для створення самої бази даних у величезному колективі ФДМУ і знайшлися б відповідні фахівці. Але для такої архіскладної справи, як створення комерційної інформаційної компанії, на жаль, не знайшлося. Фонду терміново потрібний був консультант. І не якийсь там доморошений (у рідній вітчизні пророків немає), а зарубіжний.

Контракт

Уже й не знаю, в урочистий обставини чи ні, але 18 липня 1998 року в стольному місті Києві Фондом дер-

жмайна України («Замовник»), з одного боку, і компанією «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH» («Консультанти»), з другого боку, було підписано «Контракт на консультаційні послуги» ціною... у 449 тисяч 998 доларів США! Куди поділися останні два долари із відпущених СБ коштів, чесно зізнаюся, — не відаю. Може, заощаджені високими сторонами, які домовилися, вони осіли в нашої не дуже багатій державній скарбниці.

У контракті, набраному досить убористим шрифтом на 26 сторінках, було багато чого обумовлено. І що таке «третя сторона». І форс-мажорні обставини. І доля майна консультантів, якщо таке буде тимчасово, винятково за потребою, завезено до України, тощо.

Один лише пункт неможливо знайти у вищевказаному договорі: обов'язки виконавця, згідно з термінологією контракту, — «Консультантів». Обов'язки замовника виписано із завидною скрупульозністю. Щодо розрахунків за консультаційні послуги — ці пункти взагалі є шедевром ділової словотворчості. А ось обов'язки виконавця, на жаль, знайти не вдалося. Через відсутність таких.

Утім, не буду буквоїдом. На додаток до контракту, названому «Опис послуг», перелічено завдання «Консультантам». Їх лише п'ять. Інакше кажучи, за кожне з них «Замовник» у середньому виклав по 90 тисяч доларів США! Суму, цілком порівнянну з річним бюджетом невеликого українського райцентру!

Складність кожного із п'яти завдань викликає, щонайменше, острах. Скажімо, завданням № 1 є... ознайомлення. Звісно, консультанта. З українським законодавством та економічним середовищем. При цьому, цитую, «контрактер має оцінити потреби підприємств та інвесторів у діловій інформації». Це, вибачте, як розуміти? Всіх підприємств України, яких більш як шістсот тисяч? Чи вибірково? Але тоді за яким критерієм їх вибирати? А оцінка потреб у діловій інформації абстрактного підприємства, так само як і абстрактного інвестора, — це все одно, погодьтеся, як обґрунтування істини, що для читання треба абетку знати!

Через дефіцит газетної площі не аналізуватиму інші чотири завдання. Зазначу лише, що найскладніше із них — біном Ньютона, та й годі! — створення спільного підприємства.

(EDAL-1) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку (далі — Банк) від 27.06.96р. № UA4057, ратифікованою Законом України «Про ратифікацію Кредитної угоди між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку про позику на розвиток підприємств» від 11.07.96 № 309/96-ВР (далі — Угода) Україні надано кредит на загальну суму 310 млн. дол. США: 10 млн. дол. США (частина А) — на компонент технічної допомоги — проект «Пози́ка на розвиток підприємств» (далі — Проект), описаний в Додатку 4 до Угоди, і 300 млн. дол. США (частина В) — на фінансування програми дій, спрямованої на проведення структурної перебудови виробничої галузі в економіці України.

Згідно з розділом 2.09 (а) статті II Угоди голова Фонду державного майна України призначений представником Позичальника і уповноважений проводити таку діяльність, яка є необхідною або дозволеною згідно з положеннями розділу 2.02 цієї Угоди та статті V Загальних умов, по відношенню до частини А Угоди (**у перекладі на доступну мову це означає досить просту річ: голова ФДМУ є розпорядником кредитів СБ у межах 10 млн. дол. США. — І. Н.**).

Відповідно до розділу 2.02 (а) статті II Угоди кошти частини А можуть зніматися з рахунку Позики згідно з положеннями Додатку 1 до цієї `Угоди для покриття здійснених витрат (або, за згодою Банку, витрат, що мають бути здійснені) на товари та послуги за поміркованими цінами, що необхідні для здійснення Проекту, який описаний у Додатку 4 до цієї Угоди, та повинні фінансуватися за рахунок Позики (**ура свободі ціноутворення! 450 тис. дол. США за послуги консультанта — її результат! — І. Н.**)

Згідно з розділом 3.01 статті III Угоди Позичальник приймає на себе зобов'язання щодо досягнення цілей Проекту, що визначені у Додатку 4 до Угоди, і з цієї метою здійснює Проект (через ФДМУ та УЦППП) з належною старанністю та ефективністю у відповідності з адміністративними, фінансовими та економічними заходами, і за необхідності негайно забезпечує обладнанням, обслуговуванням та іншими ресурсами, які потрібні для виконання завдань Проекту.

У зв'язку з цим у червні 1996 року було укладено Договір про реалізацію підкомпонентів компоненту «Технічна допомога програм післяприватизаційної підтримки підприємств» між Фондом державного майна та Українським центром післяприватизаційної підтримки підприємств (УЦППП). Пунктом 3 Додатку 1 «Короткий опис підкомпонентів компоненту «Технічна допомога»» до цього договору визначено підкомпонент «КОМЕРЦІЙНА БАЗА ДАНИХ» (який передбачений частиною В Додатку 4 до Угоди).

Згідно з пунктом 1 Додатку 6 до Угоди для реалізації

компоненту технічної допомоги при ФДМУ була створена Група впровадження проекту (ГВП), на яку покладені права і обов'язки з управління та контролю за компонентом.

Одним із напрямів роботи ГВП було проведення тендерів з відбору консультантів та укладання контрактів з можливостями для реалізації компоненту технічної допомоги (**замовником у цих контрактах, проте, виступав ФДМУ. — І. Н.**). Такий відбір відбувся згідно з процедурами Банку як це вказано у розділі II «Наймання консультантів для Проекту» Додатку 5 до Угоди.

Відповідно до вимог вищевказаного положення у 1998 році ГВП під керівництвом Задорожної Тетяни Андріївни (нині — народний депутат України) було проведено тендер на участь у підкомпоненті «Створення комерційної бази даних». Переможцем тендеру стала компанія Dun&Bradstreet (Великобританія) (взагалі-то, фірма ця американська, а в Лондоні розташована її європейська штаб-квартира. — І. Н.), друге місце посіла компанія Dr. Wieselhuber & Partner GmbH (Німеччина). Отже, слід зазначити, що теперішнє керівництво ФДМУ не брало участі у відборі компанії для реалізації підкомпоненту (**і заради цієї фрази варто було писати стільки слів? — І. Н.**).

У зв'язку з відмовою Dun&Bradstreet брати участь у подальших переговорах для укладання контракту (копія листа додається), переговори були проведені з компанією Dr. Wieselhuber&Partner GmbH. За результатами переговорів та за погодженням з Банком було укладено Контракт на консультаційні послуги між Фондом державного майна та Dr. Wieselhuber&Partner GmbH від 18 липня 1998 року зі змінами від 25.04.2000 №682 та від 18.12.2000 №1957. Загальна вартість послуг по контракту була визначена на підставі фінансової пропозиції компанії Dr. Wieselhuber&Partner GmbH і склала 449 998 дол. США, що не перевищує суму (450 000 USD), зазначену в Звіті та рекомендаціях Президента Міжнародного банку реконструкції та розвитку Виконавчим директорам (Раді Директорів) щодо пропонуваної Позики на розвиток підприємств у сумі 310 млн. USD для України від 3 червня 1996 року (**а хто сперечається? Питання в раціональності використання позикових коштів узагалі та у відсутності первинних документів фінансової звітності зокрема. — І. Н.**). Керівництво ФДМУ не брало участі у формуванні ціни контракту (**оце замовник! — І. Н.**)

Відповідно до умов контракту кінцевим результатом роботи компанії Dr. Wieselhuber&Partner GmbH (далі — Консультант) повинно стати створення спільного підприємства між українською та іноземною компанією, яке займатиметься наданням бізнес-інформації про національні та іноземні суб'єкти підприємницької діяльності, що буде сприяти розвитку ринку комер-

Від автора

Редакція звернулася до ФДМУ з офіційним запитом про доцільність створення ТОВ «Інфомост» з участю іноземного капіталу та ефективність використання при цьому 450 тисяч доларів позикових коштів. Ось наші запитання:

1. Чому, коли і на яких умовах було отримано в Міжнародного банку реконструкції і розвитку кредит за програмою CDC (створення комерційної бази даних) розміром 450 тисяч доларів?

2. Чому суму отриманого кредиту сповна було витрачено на консультативні послуги, надані ФДМУ фірмою «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH» для реалізації проекту CDC?

3. У чому полягав конкретний зміст консультативних послуг фірми «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH»?

4. Чому і на підставі яких критеріїв саме фірму «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH» було обрано консультантом у реалізації проекту CDC?

5. Коли і на якій основі назву проекту CDC було змінено на CIC (Комерційна інформаційна компанія)?

6. На підставі чого і на яких умовах партнером ФДМУ у створенні комерційної інформаційної компанії з участю іноземного капіталу було обрано фірму «Creditreform International»?

7. Яку кількість замовлень виконала тимчасова CIC, яку за умовами контракту між ФДМУ і консультантом (завдання № 3 доповнення «А» — «Опис послуг» — до «Контракту на консультативні послуги» від 18 липня 1998 р.) мала створити компанія-контрактер, а саме — фірма «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH», і який стосунок до тимчасової комерційної інформаційної компанії має СП «Інфомост»?

8. Якою мірою фірма «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH» виконала умови доповнення «Б» («Вимоги до звітності». — І. Н.) вищезазваного контракту?

9. Бажано було б отримати хоча б одну копію деталізованого звіту-фактури, за яким контрактер ФДМУ (фірма «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH») витратила кошти задля створення СП «Інфомост» у формі ТОВ.

10. Чи підпадає, з вашої точки зору, СП «Інфомост» під Закон України «Про інформаційні агентства», і якщо не підпадає, то чому?

11. Хто із юридичного управління ФДМУ забезпечував правову основу створення тимчасової комерційно-інформаційної компанії, а також СП «Інфомост»?

Не без нагадувань, але відповідь було отримано:

«На ваше нагадування від 06.06.2001 №541/47 стосовно надання інформації щодо створення спільного підприємства ТОВ «ІНФОМОСТ» Фонд державного майна повідомляє...

Кредитною угодою про Позику на розвиток підприємств

доларів за пораду

Міжнародний кредит
витрачено на проект
сумнівної ефективності

проекту». Тож у фінансових звітах «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH» не знайти ні телефонних рахунків, ні проїз-дних квитків, ні готельних квитанцій і взагалі жодних первинних документів. Хоча такі вимоги перед ФДМУ висував Мінфін, якому за рахунок бюджетних (наших з вами, дорогі співгромадяни) коштів належить погашати кредит СБ. Але наш Мінфін консультанти з Мюнхена, та й сам замовник, визнали «третьою», а отже, зайвою стороною.

СП «Інфомост»

Сьогодні в ньому — три людини. Консультантів з Німеччини ніхто із них, за винятком хіба що директора, в очі не бачив. Хоча за контрактом, окрім усього іншого, мюнхенські партнери ФДМУ мали визначити «потреби в навчанні місцевих фахівців, яких буде задіяно в процесі створення та діяль-ності бази даних».

Як це позначається на якості бізнес-довідок, що їх надає комерційна інфор-маційна компанія «Інфомост» замовни-кам, — про це нижче. У своїй діяльнос-ті СП спирається на всю розгалужену могутність нашої Національної мережі центрів сертифікатних аукціонів —ко-лишньої державної некомерційної ус-танови, створеної у 1995 році, між ін-шим, за українські, а отже, наші з вами грошки. І ось тут виникає безліч най-цікавіших нюансів.

Судячи з акту виконання завдання № 1 контракту, зарубіжні консультанти детально ознайомилися з чинним в Ук-раїні законодавством. Тоді на якій, да-руйте, підставі, організовуючи тендер на участь української сторони в створенні СП, фірма «Dr. Wieselhuber & Partner GmbH» допустила до нього Національ-ну мережу центрів сертифікатних аукці-онів? Підкреслимо ще раз, державну не-комерційну установу, структуру, підзвіт-ну ФДМУ? Адже це вочевидь суперечить будь-якому з українських законів, причетного до підприємництва!

Утім, для кого закони в нас пишуть, не казатимемо. На час проведення тен-дера світ божий побачила постанова Кабміну від 25 грудня 1998 року № 2066, якою держустанові, звісно, з метою під-вищення ефективності роботи, одним розчерком пера було надано статус Державної акціонерної компанії. Єдиним засновником її виступив усе той же ФДМУ, а статутний капітал було сфор-мовано за рахунок майна всієї мережі центрів сертифікатних аукціонів.

Заталом, якщо дотримуватися такої

логіки, досить легко перетворити на акціонерні компанії відділи культури та народної освіти, військкомати і ЗАГСи, та все що завгодно!

Одне слово, спечена нашвидкуруч ДАК «Національна мережа аукціонних центрів», горезвісний тендер виграла. Розпочався п'ятий, заключний, етап ді-яльності консультанта, власне, ство-рення СП. І цей процес відбувався, як це краще сказати б, у системі дещо до-вільного трактування правового поля.

Як на мене, то СП «Інфомост» ціл-ком і повністю потрапляє під Закон України «Про інформаційні агентства», згідно з яким такими, цитую, «є зареєс-тровані як юридичні особи суб'єкти ін-формаційної діяльності, що діють у ці-лях надання інформаційних послуг». Надавані замовникові «Інфомостом» бізнес-довідки є не що інше, як інфор-маційна послуга, чи не так? Здається мені, згаданий закон просто незручний для творців СП. Бо його ст. 9 звучить досить категорично: «Забороняється створення та діяльність інформаційних агентств з іноземними інвестиціями, в статутному фонді яких більш як 30 від-сотків іноземних інвестицій».

Утім, трактування законів — це справа юристів, а не журналістів, отож на своїй точці зору я не наполягаю. Важливий результат.

Результат

Отже, майже 450 тисяч доларів США пішли до Німеччини. Повертати їх Світо-вому банку доведеться нам, платникам податків України. На створення комер-ційної інформаційної компанії із цих ти-сяч не витрачено жодного centa. При цьому іноземний співзасновник «Creditreform Internacional» бомбардував високої інстанції України аж ніяк не з ви-могою використати бодай частину креди-ту СБ для матеріально-технічного забез-печення створеного СП «Інфомост», а з вимогою... здійснити остаточний розра-хунок з консультантом (!). Подійкують, правда, що консультанти повернуть за-мовникові технічні засоби вартістю 20 ти-сяч доларів, які вони купували для вико-нання умов контракту. Це раз.

СП «Інфомост», задовольняючи за-мовників, використовує, повторюю, ба-зу даних, яку має ДАК «Національна мережа аукціонних центрів». Тобто створену на українські гроші та україн-ськими фахівцями за роки проведення сертифікатної приватизації. При всьому тому іноземний співзасновник, фірма «Creditreform Internacional», отримує за

кожне замовлення, виконане «Інфомос-том», до 60% доходу. Ціна бізнес-інфор-маційної послуги — від 50 доларів США. Отже, вклавши в Україну трохи більш як 14 тисяч марок, закордонна фірма збирає вершки, експлуатуючи при цьому державну, а отже, нашу з ва-ми власність! Це два.

Фахівці кажуть, що витрати на послу-ги консультантів можна було б мораль-но виправдати, якби фірма «Creditreform Internacional», ставши співзасновником німецько-українського СП, передала йому своє ім'я. І в такій позиції логіка є. Адже «Creditreform Internacional» завою-вала авторитет на світовому ринку біз-нес-інформаційних послуг більш як 100 років! Фірмі клієнти довіряють беззасте-режно, як то кажуть, ради одного імені. Але, скажіть, чим для замовника відрі-зняється назва «Інфомост» від конкурую-чих з ним таких самих українських ін-формаційних агентств, як «Гелла» чи «Скіф»? Хіба що тим, що, наприклад «Скіф» за 10 років своєї присутності на ринку бізнес-інформації установив діло-ві контакти не тільки з фірмою «Creditreform Internacional», а й з інши-ми не менш відомими зарубіжними агентствами? Це — три.

І нарешті, останнє. Переді мною — дві бізнес-довідки про одне й те саме підприємство. Отримана від «Інфомос-

ту» відрізняється граничною лаконіч-ністю. А головне, аналітичним виснов-ком. Попри кредиторсько-дебіторське сальдо, що кожного року зростає в цьо-го підприємства, «Інфомост», у кредит-ній рекомендації, допускає з ним біз-нес-відносини. Довідка про це саме під-приємство, одержана від приватного, 10 років діючого на інформаційному рин-ку України агентства, значно повніша. Аналітичний висновок звучить інакше: зважаючи на постійне зростання дебі-торсько-кредиторської заборгованості та практичну відсутність основних кош-тів ділова співпраця з цією фірмою пов'язана з підвищенням ризиком.

Але мене заінтригували навіть не ці розбіжності. Зрештою, хто не ризикує, той не п'є шампанського. Цікаво інше. На кожній сторінці бізнес-інформації, наданої СП «Інфомост», рефреном проходить таке застереження, адресо-ване замовникові: «Використання от-риманих даних в інших цілях допуска-ється лише за дотримання положень параграфу № 28 абзац 1 і 2 Федераль-ного закону про захист даних» (!). Що ж це виходить? Займаючися бізнесом в Україні, ми маємо підкорятися законам Федеративної Республіки Німеччини? Що називається, приїхали...

Ігор НАУМЕНКО.
Мал. Віктора ПОПОВА.

ційної інформації в Україні та підвищенню інвестиційного клі-мату в нашій державі (не більше і не менше. — І. Н.).

Під час реалізації підкомпоненту компанією, відповідно до розробленої стратегії, було проведено тендери з відбору стратегічного іноземного та українського партнерів для май-бутнього спільного підприємства. Переможцем тендеру з відбору іноземного партнера стала німецька компанія Creditreform International — один із світових лідерів у сфері надання комерційних бізнес-довідок про суб'єкти підприєм-ницької діяльності. (цікаво, а хто ще з іноземними компаніями брав участь у тендері? — І. Н.). Компанія «МСБ — Кредит» стала переможцем тендеру з відбору українського партнера.

У результаті проведених між переможцями тендерів пе-реговорів, ними був підписаний протокол про наміри ство-рити СП. Але у зв'язку з непорозуміннями, що виникли між керівництвом «МСБ — Кредит», зобов'язання з української сторони щодо створення СП не виконувались. Це призвело до того, що компанія Creditreform International збиралася відмовитися від створення СП.

Тільки завдяки зусиллям відповідальних працівників Фонду вдалося створити СП ТОВ «ІНФОМОСТ» (за що то-ді заплатили консультантові, адже п.5 доповнення А «Опис послуг» до контракту між ним і ФДМУ саме й пе-редбачав створення СП? — І. Н.) між компанією Creditre-form International і державною акціонерною компанією «На-ціональна мережа аукціонних центрів» (ДАК «НМАЦ»), яка посіла третє місце за результатами проведеного тендеру. Запропонована Консультантом в якості українського пар-тнера для СП ДАК «НМАЦ» влаштувала як компанію Creditreform International (ще б пак, хто відмовиться, вклавши мізер — вершки збирати! — І. Н.), так і ФДМУ, оскільки 100 відсотків акцій ДАК «НМАЦ» належить державі, завдяки чому держава буде мати контроль за діяльністю СП «ІНФОМОСТ» (висновок, погодьтеся, оригінальний, як-що зважити, що в СП компанії Creditreform International належить 59 % статутного фонду. — І. Н.). Забезпече-ння державного контролю за діяльністю СП було наполегли-вою пропозицією Служби безпеки України (цікаво, а хто здійснює контроль за приватними бізнес-інформацій-ними агентствами, які ось уже 10 років працюють в Ук-раїні? — І. Н.). Слід зазначити, що ФДМУ і надалі буде впроваджувати подібні проекти в тісній співпраці з Службою безпеки України (це, вибачте, як розуміти? Відповідаль-ність за нерациональне використання ФДМУ позикових коштів має розділяти ще й СБУ, чи що? — І. Н.).

Отже, Консультантом виконано весь обсяг робіт, перед-бачених контрактом (додаток А «Опис Послуг» додається)

(навіщо — незрозуміло, адже автор має контракт у ці-лому, що й стало приводом для написання статті. — І. Н.), а звіти про виконані роботи прийняті ГВП і затвер-джені ФДМУ (що й треба було довести. — І. Н.).

Стосовно виконання Консультантом умов Додатку Б кон-тракту (фінансовий звіт. — І. Н.) слід зазначити, що лис-том від 21.05.2001 (додається) Консультант надав ФДМУ фінансовий звіт по підкомпоненту на 61 стор., після чого звіт було направлено Міністерству фінансів України (про реакцію Мінфіну див. нижче. — І. Н.). Щодо надання га-зеті копії зазначеного звіту — ФДМУ вважає неетичним роз-голошення фінансової інформації Консультанта (ще б пак, кому цікаво зізнатися на всю країну, що тільки на ки-шенькові витрати Консультант ФДМУ використав 51 480 доларів США з кредиту, наданого Україні СБ! — І. Н.).

Вичерпна інформація про СП «ІНФОМОСТ» та його діяльність міститься у листі Генерального директора Ю. М. Тараторіна на адресу ФДМУ (додається) (проте на запитання, скільких клієн-тів обслуговувало СП у вказаному листі відповіді немає, і як на-кажете судити про ефективність його роботи? — І. Н.).

Діяльність СП «ІНФОМОСТ» не підпадає під дію Закону України «Про інформаційні агентства», оскільки воно не займається поширенням, випуском та розповсюдженням своєї інформаційної продукції. Основним напрямом діяль-ності СП є інформаційно-консультаційне обслуговування

клієнтів (передання консультативних бізнес-довідок за-мовникам, це не розповсюдження інформації? Адже згаданим законом види носіїв інформації, їхні кількісні обсяги не регламентуються. — І. Н.).

Від Юридичного управління ФДМУ надавав необхідні кон-сультації в ході реалізації підкомпоненту «Створення комерцій-ної бази даних» заступник начальника управління Шмуляр Олег Васильович (країна мусить знати своїх героїв. — І. Н.).

Слід зазначити, що ФДМУ всіляко сприяв перевіркам під-компоненту «Створення комерційної бази даних» Генераль-ною прокуратурою України та Службою безпеки України. На відповідні запити ФДМУ надав у повному обсязі всю необхід-ну для перевірок інформацію. За результатами проведених перевірок порушень чинного законодавства України в ході ре-алізації підкомпоненту не виявлено (так і живемо, кредити беремо, про ефективне їхнє використання не турбуємо-ся, законів не порушуємо і спимо спокійно. — І. Н.).

Наприкінці пропонуємо звернути увагу на осіб, що до вас звертаються. Своїми діями вони більше року намагалися перешкодити успішній реалізації підкомпоненту, а зараз на-магаються перешкодити діяльності СП «ІНФОМОСТ», і це в той час, коли діє Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо збільшення надходжень інвестицій в економі-ку України» від 22.02.2001 №108/2001.

О. БОНДАР.

Р. С. Останній абзац — перлина бюрократичної логіки. І кого це, цікаво, має на увазі пан Бондар? Невже Мінфін? Коли так, то це міністерство, відстоюючи державні інтереси, справді впродовж року не проводило платіж Консультантові. Наполегливо вимагаючи від ФДМУ, щоб, цитую, «компанія Dr. Wieselhuber & Partner GmbH виконала свої зобов'язання і подала розгорнутий фінансовий звіт, який би цілком відповідав фінансовій пропозиції і виконала вимоги Мінфіну щодо складання фінансової звітності». Листа, з якого взято цитату, Мінфін направив ФДМУ 30 травня, після уважного вивчення 61-сторінкового фоліанта, поданого Консультантом як фінансовий звіт. А сутність вимог Мінфіну добре відома ФДМУ і цілком і повністю відповідає європейським стандартам. А саме тій істині, що всі витрати, перелічені у фінансовому звіті виконавця контракту (в нашому випадку Консультанта), мають супроводжуватися первинними документами, що їх підтверджують. Зокрема про нарахування і виплату заробітної плати, витрати на відрядження, авіа- та іншими проїздними квитками тощо. Контрактери ці документи так і не представили. Може, їх узагалі немає в природі? І отже, всі письмові розповіді компанії Dr. Wieselhuber & Partner GmbH про те, куди пішли 449 998 доларів, казочки бабусі Орини? А щодо осіб, які «намагаються завадити діяльності СП «Інфомосту», то такі автори невідомі. Принаймні гендиректор «Інфомосту» Юрій Тараторін під час особистої зустрічі про них мені нічого не повідомив. А ось подив з приводу того, що ФДМУ не уклав зі своїм дітищем договір на інформаційне обслуговування, висловив. Щоправда, може, фахівцям фонду без потреби мати офіційну інформацію про своїх бізнес-партнерів. Але це тема вже для іншого журналістського розслідування.

СТОПЬНИЙ ГРАД

Замість зрубаного дерева — два молоді

«Голос України», 4 липня 2001 року. № 115 (2615)

Нотатки оглядача

Апаратна нарада Київського міського голови — явище неординарне. Тут ви не почувєте традиційних розносів, які характерні для таких нарад у багатьох відомствах, тут не буде «знімання стружки», роздачі нарядів начальникам служб на тиждень — тут щоразу спокійно, хоч і прискіпливо, аналізують справи в тій чи тій галузі міського господарювання. Одне слово, замість щоденної метушні — глибокий погляд у стратегію розвитку української столиці. Так, як це було під час розгляду підсумків весняного двомісячника з благоустрою міста, пов'язаного з підготовкою до відзначення 10-ї річниці незалежності України. Питання нібито локальне, а розмова зачепила цілий комплекс питань, що стосуються наведення порядку і краси української столиці. І не тільки.

На початку — приємна новина: голова Держкомбуду України Валерій Череп повідомив, що у Всеукраїнському конкурсі «Місто найкращого благоустрою» серед міст першої категорії перемогу виборів Київ. Валерій Іванович вручив міському голові Олександру Омельченку перехідний кубок і диплом переможця. «Київ зробив великий крок до міст європейського стандарту, — сказав він. — Досвід столиці у житловому будівництві, благоустрої, озелененні, організації роботи служб комунального господарства використовується в усіх регіонах держави». Голова Держкомбуду назвав українську столицю найпривабливішою для інвесторів, що дає можливість скорочувати бюджетні витрати на розбудову міста.

А далі почалася серйозна розмова, далека від парадних реляцій, про те, що ж у Києві зроблено протягом останніх місяців, аби він прийшов до свята ще кращим і ошатнішим. Доповідач — на-

чальник Головного управління контролю за благоустроєм міста Сергій Бабич навів такі цифри. За період проведення двомісячника введено 56 об'єктів комплексного благоустрою за плану 47. Використано на благоустрій понад 32 мільйони гривень, у тім числі залучено 14 мільйонів гривень із позабюджетних джерел.

Що за цим стоїть? Важко перелічити все, чим збагатився Київ за двомісячній строк. Ось тільки окремі штрихи. У Ватутінському районі з'явилися два нових сквери — по вулицях Ніколаєва та Лаврухіна, відновлено понад 10 тисяч квадратних метрів асфальтового покриття. У Дарницькому — відновлено освітлення 17 кілометрів внутрішньоквартальних проїздів. Закінчено благоустрій храмового комплексу архістратига Михайла, благоустроєно зону відпочинку на озері Сонячне. У Дніпровському районі завершено будівництво куточка відпочинку і парку «Перемога», завер-

шено благоустрій авторинку на бульварі Перова, відремонтовано 277 дитячих та спортивних майданчиків. У Залізничному — відремонтовано фасади і прибудинкові території, оновлено сквери і парки, відремонтовано дороги. У Харківському теж створено три нові зелені сквери, відновлено меморіали на хуторі Мриги, в Кончі-Заспі.

І так скрізь. Мова не про якісь там косметичні дії, до яких ми звикли, говорячи зазвичай про місячники з благоустрою, а про серйозні, капітальні перетворення в столиці, збагачення її зеленню (от вам і звинувачення міської адміністрації, яка нібито зайнялася не насадженням дерев, а їх знищенням), про розбудову скверів, парків, алей, місць масового відпочинку. І звичайно, впорядкування вулиць, дворів, під'їздів.

Щодо загальної екології Києва, на нараді було відзначено, що минулоріч в місті зменшилося кількість викидів забруднюючих речовин у повітря на 11,2 тисячі тонн (порівняно з попереднім роком). Зберігається стійка тенденція до поліпшення чистоти повітря.

Свого часу Київською держадміністрацією було заборонено використання етильованих бензинів, і це теж помітно відбилося на повітрі київських вулиць. На часі — перехід автотранспорту від бензину та дизельного пального до природного газу, що, на думку фахівців, практично зведе до мінімуму проблему очищення міського повітря.

З апаратної наради Київського міського голови

Нині міська держадміністрація здійснює велику роботу з реконструкції розв'язок та розширення проїжджої частини автомагістралей. Це, крім уже відомих вулиць, що розширюються, і Протасів Яр, і бульвар Лесі Українки, і Дружби народів, і Старонаводницька, Московська, академіка Глушкова та інші. Задум один: зникнуть вуличні затори — менше «газуватимуть» автомобілі. А вони нині — основний забрудник київського повітря.

Повертаючись до теми озеленення міста, було зазначено: протягом останніх років Київ розчищено від 98,8 тисячі старих та хворих дерев. Натомість посаджено 144,8 тисячі молодих, в основному цінних порід, дерев та 200 тисяч чагарників. Різницю вирахувати неважко.

Всі ці зміни на краще не можна не помітити. Однак на нараді гостро прозвучала критика на адресу окремих керівників за повільне розв'язання проблем. «Скільки можна чекати, — запитав голова міста, — коли ми демонтуємо старі блочні АЗС, які шкодять екології? Або доберемося до автотранспортних кооперативів та автостоянок, які не відповідають санітарним вимогам?»

На нараді наголошували, що багато негараздів, які ще проглядаються в системі екології, будуть вирішені за успішної реалізації загальноміських програм «Подвір'я», «Фасад», «Покрівля» та інших.

Київ транспортний: зручний, красивий, сучасний

Перспектива

Генеральний план розвитку Києва, який пройшов перший прилюдний захист серед фахівців, учених, керівників служб міської держадміністрації, депутатів Київради, стрімко почав втілюватися в життя. Особливо це помітно на транспортній розбудові. Отже, які зміни стануться найближчим часом в українській столиці на вулицях, площах і магістралях, запитали ми першого заступника начальника головного управління транспорту і зв'язку Київської міської держадміністрації Івана ШПИЛЬОВОГО.

— Справді, — сказав він, — генеральним планом розвитку передбачені серйозні, дуже помітні зміни в розбудові транспортної інфраструктури. Те, що столиця України стала тісною для руху автомобілів, автобусів, тролейбусів, сьогодні бачить кожен. Як і те, що традиційними косметичними ремонтами доріг і площ тут не обійтися.

Тож потрібні кардинальні зміни в системі транспортного забезпечення киян і гостей столиці. Настільки значні, що вони просто змінять подекуди до невпізнанності обличчя міста. Візьмімо для прикладу одну з центральних вулиць — бульвар Шевченка. Вже в районі Бессарабки разом із забудовою старовинного кварталу буде споруджено нову транспортну розв'язку, яка розведе транспорт на перехресті Хрещатика і бульвару Шевченка.

Величезне скупчення автомобілів і на перетині бульвару з Володимирською. Там мало місця для якоїсь наземної реконструкції. Тому, можливо, доведеться дорозі пірнути під землю, в тунель.

Ви вже, певно, бачили, як на повну потужність розгорнуто будівництво Центрального залізничного вокзалу, Севастопольської площі, майдану Незалежності. А за ними — Львівська, Московська площі, повним ходом ведуться роботи в районі Видубичів, на вулиці Саксаганського і багатьох інших. Йдеться не тільки про розширення проїжджої частини — змінюється характер транспортного забезпечення. Біля станції метро Видубичі споруджуватимуть автостанцію. На вулицях Саксаганського, Урицького, Солом'янській більше не гуркотітимуть трамваї — замість них підуть тролейбуси. А у зв'язку із введенням другої частини Центрального залізничного вокзалу змінити свої маршрути низка тролейбусів — дев'ятий, наприклад, п'ятий, котрі розвертатимуться біля нового приміщення залізничного вокзалу.

Буде реалізовано й ідею зв'язати залізничні колії, що огинають Київ, з киявською лінією метро, до якої «прив'язуватимуть» нові тролейбусні, автобусні, трамвайні маршрути.

До речі, про гуркотіння трамваїв. Передбачається, що всі їхні колії будуть перебувані за новою технологією, яка зробить рух цього виду транспорту безшумним.

Ясна річ, буде споруджено нові, сучасні

транспортні бази, зокрема трамвайні депо. А на місці старих, наприклад, на Лук'янівці чи по вулиці Антоновича, виростуть готельні, торгові комплекси, а тісна, помережана коліями Лук'янівська площа, стане просторою і ошатною.

— Розширення транспортних мереж потягне за собою закупівлю нових автобусів, трамваїв, тролейбусів. А їх у нас завжди бракує.

— І ця проблема передбачена генеральним планом. Уже задіяно програму виготовлення в Києві власних автобусів і тролейбусів. Вочевидь, підемо шляхом створення якогось спільного підприємства. Наприклад, свої послуги на дуже вигідних умовах пропонує відома фірма «Сканія». Разом з нею випускатимемо на лінії в рік 50 автобусів. Складатимемо машини з вузлів, а потім плавно перейдемо на виготовлення власних вузлів і агрегатів.

А поки що заповнюємо вакуум автобусами шведського виробництва, які вже можна побачити на вулицях міста. Закупили 100 машин, на часі — новий тендер на ще одну сотню.

— Цікаво, як вони почуваються на столичних магістралях? Не вередують, не ламаються? А то різні чутки ходять з цього приводу.

— Всі до єдиного автобуси ходять на маршрутах. Хоч вони і не нові, але ходитимуть ще років чотири-п'ять. Та й контрактом передбачено забезпечення їх запчастинами протягом року.

Цікаво, що після закупки «шведів» заворушилися німці, французи, італійці, угорці — всі навипередки пропонують вигідні умови. Але це не перспектива. Перспектива — наші власні киявські автобуси.

Ну а тролейбуси — їх уже почали виготовляти на Київському авіаційному заводі. Не все йде так гладко, як хотілося б, але конвеєр набирає розгону, і проблеми з машинами будуть вирішені.

— А що з Жулянами, Іване Федоровичу? Скільки вже було різних проєктів...

— Аеропорт Жуляни перелаштовується на бізнесовий. Досі він не мав власних літаків. Є пропозиція закупити їх, щоб мати у своєму господарстві. І хоч аеропорт не надто розширюватиметься — його стискають рамки Києва, — він перетворюється на сучасний, зручний транспортний вузол.

Духовність

«Україночку» вітали оваціями

Талановитому мистецькому колективу «Україночка» виповнилося десять років. Народні пісні, танці, хореографічні картинки у виконанні ансамблю — це справжня насолода для глядачів у містах і селах, на підприємствах і польових станах. В Україні і за рубежом.

Слухаючи прекрасне високомистецьке виконання народних і сучасних піснених творів, які прозвучали на ювілейному вечорі в Київському театрі імені І. Франка, глядачі не раз переривали співи українських дівчат тривалими оваціями.

Керівник «Україночки» Віталій Юхименко подякував глядачам за теплий прийом, окреслив перспективні пошуки колективу, розказав про подальше його становлення на ниві високого професіоналізму.

Кадри

Мистецтво управління

Лише шостий рік діє Академія муніципального управління, створена з ініціативи Київської міської державної адміністрації, а популярність її сягнула далеко за межі Києва. Спеціалістів в економічній, юридичній сферах, а також з менеджменту, які

вийшли зі стін нового вузу, після випуску охоче запрошують працювати всі владні структури Києва.

Нині відбувся новий випуск студентів АМУ. Дипломи випускникам вручив особисто голова столичного міста Олександр Омельченко.

Сторінку підготував Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

То хто ж дав вказівку зневажати пам'ять?

Повертаючись до надрукованого

У Чернігові живе мінімум три громадянина, за заявами яких можна притягнути до кримінальної відповідальності першого заступника начальника управління МВС України М. Пилипенка. Автор цих рядків — четвертий.

Утім, хіба тільки пана Пилипенка, дай Бог йому здоров'я. Порушувати справи потрібно буквально на кожного посадовця, який підписує листи з неправдивими відомостями. А таких в одній лише редакції «ГУ» — тисячі.

Ми надсилаємо звернення читачів тим, хто за законом має ретельно, всебічно і об'єктивно розглянути їх. Можновладці ж здебільшого дають такі відповіді, які в перекладі з мови бюрократів означають «відчепись!» або «сам ти дурень!»

Одне слово, глумляться і над скаржником, і над редакцією. Таке нехтування законами про звернення громадян, про засоби масової інформації, ігнорування самої Конституції найбільш характерне для органів, покликаних захищати закони і особу. Парадоксальний, але факт: відписки найчастіше надходять із силових структур (мовляв, сила за нами) і від прокуратури. Простиль роботи відомств панів Кузьмука і Потєбенька з заявами і скаргами співвітчизників, про реакцію (а точніше, відсутність такої) на публікації вже писано-переписано.

Міліція, на жаль, не виняток, про що свідчать відписки від чернігівських начальників і згаданого вже Пилипенка.

Власне, все почалося з чесних об'єктивних відповідей двадцятилітньої давності. Тоді, у 1980-му, в результаті ДТП, скоєної з вини колеги, загинув інспектор карного розшуку Новозаводсько-

го РВВС Чернігова Олег Жейко. Лейтенант до пізнього вечора, як часто траплялося, затримався на роботі. А тут зателефонували і повідомили про ймовірне пограбування. На місце виїхали черговий Верченко і Жейко. Повертаючись назад, Верченко наїхав на залізобетонну споруду...

По гарячих слідах справою займалися і прокуратура, і міліція.

«Расследованием дела по факту гибели вашего сына установлено, что он в ночь с 12 на 13 января 1980 года находился на службе в Новозаводском РОВД», — писав батькам загиблого прокурор Чернігова Віктор Наконечний.

Пізніше начальник інспекції по особовому складу відділу кадрів обласного управління внутрішніх справ Михайло Руденко підтвердив: «...ваш сын... погиб при исполнении служебных обязанностей...»

Слід зазначити, що батько і мати єдиного сина ніколи нічого в порядку компенсації правоохоронців не просили. Хотіли одного: щоб шанували пам'ять Олега. Та про нього, за твердженням Леонтія Жейка, колеги забули одразу після поховання.

— Уявіть, як боляче слухати міністрів, які говорять красиві слова з трибун про незгасну пам'ять, допомогу рідним загиблих, закликають до чогось, а тут... — батько, зітхнувши, замовк.

Перевертати все з ніг на голову міліцейські чиновники почали через

18(!) років після трагедії. Заступник начальника УМВС М. Матвієнко «порадував» подружжя листом, в якому констатував, посилаючись на «постанову суду» (? — Авт.), що Олег «знаходився не на чергуванні». М. Пилипенко з МВС України 1999-го року творчо доповнив версію: «ваш син перебував поза службою, за попередньою змовою з іншим працівником (? — Авт.) скоїли угон службового автомобіля...»

Прийшли! Та це ще не кінцева зупинка. Той самий Матвієнко на запит «Голосу України» підняв ще вище лаштунки службової «таємниці».

«На підставі постанови... райсуду та згідно вказівки МВС України № 3963 від 16.09.1992 (ось, виявляється, коли ще дали вказівку. Але хто? — Авт.) керівництво УМВС області прийшло до висновку, що визнати факт загибелі О. Жейка, як такий, що пов'язаний з виконанням службових обов'язків, не представляється можливим» (друкується мовою оригіналу. — Авт.)

У статті «Хто дав вказівку зневажати пам'ять?» (18.01.2001 р.) автор звертався до колишнього міністра МВС з проханням розібратися особисто, чому встановлений 20 років тому факт загибелі

23-річного офіцера під час несення служби сьогодні спростовується? Кравченко відмовчався, але відповідь редакція отримала. Від Миколи Пилипенка. Він скопіював попередні листи, роз'яснивши нам хто, коли і як загинув і ще раз, як то кажуть, для особливо «непонятливых» констатував: «за цих обставин визнати, що загибель мала місце під час... неможливо».

А далі Микола Павлович приголомшує своєю інформацією. Виявляється, дійсно «колишній прокурор Чернігова В. Наконечний та начальник інспекції з особового складу відділу кадрів УВС М. Руденко 1980 року надавали відповіді батьку загиблого про те, що його син загинув при виконанні службових обов'язків. Але, як стверджують останні, вони це робили виключно з гуманних мотивів» (виділено мною. — Авт.).

Пан Пилипенко, певне, сподівався, що його відвертості повірять. А я не повірив. І поїхав до Чернігова, де зустрівся з Наконечним.

— Це не відповідає дійсності, — стримано відповів Віктор Антонович. — Пригадую, ми ретельно розбиралися в цій ситуації і дійшли висновку, що лейтенант Олег Жейко тієї ночі виконував службові обов'язки. За 20 років я нікому не говорив і не міг говорити про якісь гуманні мотиви. Це вигадки.

Так говорить і Михайло Руденко.

Та до суду, гадаю, справа не дійде. Бо тільки дурень не виправляє своїх помилок і не йде на компроміс...

Іван ІЛЛЯШ.

Чернігів
На знімку Олег Жейко: таким він хлопцем був...

Колонка оглядача

Ми і наші тексти

Інколи, щоб збагнути щось серйозне, варто потрапити в ситуацію несерйозну чи абсурдну. Такі ситуації, якщо працюєш у газеті, виникають перед великими державними святами. В такі дні бережись, бо працювати не дадуть. Ось перед оцими чотирма вихідними телефоную незнайомцю і кажу: я приніс вірші до 5-річчя нашої Конституції, це дуже важливо, можете глянути? Тут би прикинутись, що тебе нема на роботі. Але ж кортить побачити живого автора подібних віршів, бо здається, що достойні творці державних гімнів вимерли ще до 91-го року. Отже, ми зустрілися. Текст незнайомця нагадував пригладжений переспів тексту Чубинського. Тут і лягти нема за що, і радіти нема з чого. Хай читач сам оцінить цей текст — «Усім сущим і грядущим»:

Є і буде в Україні і слава, і воля —
Українцями вершиться вимріяна доля.

Творимо ми українську соборну державу —
Суверенну і багату, і творцям на славу.

Дух і букву права людям для добра ведемо,
Чин і славу України на вітар кладемо.

Мову й пісню українські будем шанувати —
І вони у нашій краї будуть панувати.

При загрозі і до бою станем за свободу
Ми — козацькі нащадки — щит і меч народу.

Хто ж сприяє Україні бути й процвітати —
У нас буде, як брат кривний, честь і шану мати.

Вам, всі близькі і далекі мирнії народи,
Зичим мати своє небо, і землі, і води.

Ми ж любимо, бережимо і в різну годину
Нашу славу Україну — як матір єдину.
Й подпись — Мирослав Козак.

Не знаючи, як почати, я спитав: «Козак — псевдонім?» — «Так!» — «А насправді як?» — «Тургей!» — «Красиво, звідки це?» — «А я чуваш!» — сказав він. Я ляпнув, не подумавши: «Такий текст у нинішній Україні міг написати хіба що чуваш!» Він не образився: «У вас претензії до тексту?» — «Ні. У мене претензії до держави, який це присвячено. В кінці кожного рядка цього вірша треба ставити знак питання. Ви не винні, але тут патетика межє з пародією, бо насправді у нас діється зовсім не те, що ви пишете!»

І тут він сказав те, що виправдовувало наш абсурдний діалог. Він сказав просто: «Я знаю. Але я тут живу, і тому хочу, щоб у нас все було так, як у цьому тексті. Давайте закуримо!»

До курива він запропонував елегантні мундштуки власної фірми. Мундштук має патент, зветься АМОД (активний механічний очищувач диму). Як вказано на упаковці, затримує 500 г тютюнової смоли на рік. Отже, автор патетичного державницького тексту — бізнесмен. Колись викладав психологію у вузі й писав дисертацію «Оцінка параметрів простору, руху і часу». Мундштуки для курячого народу не єдиний продукт фірми, тут видавали книжки, і хороші, як-от спомини Софії Русової. Тобто, чоловік виявився цікавішим за текст. Його українська мова дуже жива — Чувашію він покинув ще малим. Він не хотів, щоб про нього писали в газеті. Втім, я пишу не про нього, а про слід, залишений ним у мені. Сформулюю це: той, хто втратив батьківщину, потім свідомо обрав її й полюбив — гідний поваги. Бо я свою батьківщину ще не втратив (чи наївно думаю, що не втратив), тому мало ціную її. Щоб цінувати, треба відчутти сирітство.

А він сказав: «Я колись був судовим експертом прокуратури і міг закінчити фразу, почувши перші два слова!» — «І не помилялись?» — «Майже ні!» — «Добре, от вам перші два слова: ваш текст...» — «... треба викинути в корзину!» — «Цього разу ви помилилися, професоре!»

...Я знаю, що буває з такими (та й кращими) текстами: їх або бездумно декламують, або ігнорують, що одне й те саме. Але, може, хтось із наших чувашів чи татар прочитає й скаже: хочу, щоб так і було!

Віталій ЖЕЖЕРА.

Плато людства на полотні новітнього мистецтва

Музей просто неба...

Венеція. Місто на воді. Місце пам'яток туристів. Тут порівняно мало машин і багато катерів, човнів, барж. Центральною транспортною артерією міста рухаються вапоретто (водні трамвайчики), катери-таксі, човни і, звичайно, плавно линуть гондоли. Втім, сама Венеція у допитливого туриста асоціюється з гондолами, спагеті й театральними масками.

Гондоли

Довгий вузький човник, котрим править весляр (а точніше, штовхач), який вправно маневрує довгою жердиною і ногами (відштовхуючись і гальмуючи об стіни будинків вздовж вузьких каналів) — дорогий вид транспорту, доступний, мабуть, лише багатим туристам. Годинна екскурсія Венецією в гондолі коштує 150 доларів. У складчину — дешевше. За окрему помірну плату, не виходячи з гондоли, вам заспівають під гітару «Санта Лючію». А решта неплаваюча туристська братія може спостерігати за цим шоу з містків, перекинутих через канали.

Важко уявити собі гондолу на Дніпрі. Вона доречна лише на тлі самої Венеції як невід'ємна частина історії, культури і своєрідний аксесуар її архітектури. До речі, архітектура Венеції така багата й колоритна, що сприймається наче якась шалено дорога й раритетна театральна декорація до феєричної вистави, у масовій якій береш участь ти сам. Змішання стилів, вишуканість зодчих різних шкіл і часів, монументи, собори, площі, вулички — експозиція просто неба венеціанського історичного музею архітектури. І майже кожен з її експонатів значиться під грифом «святий» — площі санта Тома, санта Єлени, санта Марко з її всесвітньо відомими голубами, загодованими туристами і через це малорухливими огрядними птахами.

Спагеті...

Венеція — місто не з дешевих, розраховане на грошовитих туристів. А останнім, крім споглядання місцевих пам'яток, слід все-таки десь підживитися й відпочити. Отримати задоволення від вишуканої традиційної італійської кухні у Венеції неможливо. Усе місцеве громадське харчування поставлено на конвеєр — тут головне — кількість, а не якість пропонованих страв. Втім, американці в цьому експерименті над власними шлунками участі не беруть — у місті безліч ресторанів «МакДональдса».

У пошуках нормальної здоров'я італійської кухні треба їхати за межі центру Венеції. Хоча й там можете залишитися голодними. Італійці, на відміну від нас, працюють, щоб відпочивати. А відпочинок для них — святе. Обідня перерва з тихою годиною, яку тут називають сієста, триває кілька годин. І на цей час життя замирає, віконниці в будинках зачиняються, крамнички, кав'ярні й ресторани так само. Щоправда, ці закони не діють у центрі Венеції, де і в цей священний час триває обслуговування туристів.

...І рибальські сіті

А от на рибальському острові Палестріно, розташованого за півгодини плавання від міста, все інакше. У селищі італійських з діда-прадіда рибалок всупереч описам туристичного довідника рибного базару ми не знайшли. Лише біля одного будиночка бачили, як господиня смажила рибу на грилі, та не на продаж, а для себе. На острові справді є чималий рибний ресторан. Однак обслуговують тут клієнтів з дев'ятнадцятої години. Щовечора у призначену годину бажаючих повечеряти на набережній дарами Адріатичного моря доставляє сюди катер. А ті туристи, котрі піддалися на провокації путів-

ника і опинилися на острові під час сієсти, до вечора будуть голодні.

Нотатки з 49-го венеціанського бієнале

На початку червня у Венеції відкрився традиційний 49-й бієнале — міжнародний фестиваль сучасного мистецтва. До листопада цінителі й прихильники прекрасного зможуть споглядати різні його інтерпретації в павільйонах-презентаціях та одному наметі (про це читайте нижче) різних країн світу.

Пересичення

Головна ідея венеціанського вернісажу — представити у художньому зображенні плато людства. Початково у цій заявці декларовано гуманізм світу загалом і зокрема, в окремо взятій країні, котру представляє той чи інший майстер сучасного мис-

тецтва. Однак, відвідавши кілька десятків павільйонів, цілком наситившись цим мистецтвом, починаєш помічати в побаченому прояв певної агресії. Вона тисне на підсвідомість, проявляється на рівні відчуттів, та свідомо ти не здатний її матеріалізувати. Можливо, то нагромадження емоцій — надто багато мистецтва звалоється на тебе одразу. А відомо, що від передозування можна вмерти. Зазначу, це — моє суб'єктивне відчуття як стороннього глядача.

... У темній кімнаті миготить червоним кольором екран. Лунають тривожні звуки, що свердлять мозок. І все. Довго перебувати в цьому павільйоні неможливо. Він нагадує камеру тортур...

Одразу поясню, що на 49-му бієнале новітнє мистецтво представлене оригінальними діями, в яких поєднано різні види і жанри, відео-, аудіо-, світловими інсталяціями, фотоконцепціями і зовсім трошки — живописом. Деякі проекти було так майстерно замасковано і задрапіровано новітніми візуальними та звуковими ефектами, що докопатися до істини — що саме хотів сказати автор — було нелегко. Та, либонь, адекватно оцінити побачене простіше було дилетантові в мистецтві, який сприймав те, що відбувається, на рівні «подобається — не подобається», аніж професіоналові-мистецтвознавцю, який намагається провести паралелі від представлених на бієнале сучасних проектів до різних шкіл, жанрів, технік, імен високого мистецтва.

Провокації божевільного естета

49-й венеціанський бієнале складався на божевільного естета, що пропо-

відує свою особисту концепцію сучасного мистецтва. Практика її втілення часом була несподівана, часом — відверто вражала своєю простотою з прихованою у ній глибокою філософією, часом — викликала здивування... І за такого розмаїття фестиваль тримав увагу навіть скептичної, втомленої витівками сучасного мистецтва, публіки.

...Заходиш у павільйон — ніби потрапляєш до кінозалу. На вході отримувеш навушники. На екрані — фільм: на тлі палаючого міста жінка схилилася над пораним чоловіком, а тобі у вуха тим часом хтось коментує те, що відбувається, жує цукерки, шелестячи обгортками, сопе, цілується, гикає... Досить переконливо спрацьовує ефект присутності. Це так званий звуковий арт — нова хвиля в сучасному мистецтві.

...У невеличкому світлому приміщенні по колу виставлено скляні великі літери «М» — фірмовий знак ресторанів «МакДональдса». Це — японська презентація.

Що кому болить...

Так чи інакше в експозиціях 49-го бієнале, ніби у дзеркалі, бачимо цілий світ. Все, що в ньому відбувається, що його мучить і радує, відбито у проектах, які представляють на форумі ту чи іншу країну. У них наче на мольберті змішується політика з філософією, соціальний підспідок з економічним, воєнна стратегія з етносом... І все це перефразоване у мистецтві.

...У великому залі проходить мусульманський молебень. Під монотонні звуки кілька десятків постатей, вдягнутих у чорне, так само монотонно падають ницьма і знову встають. Несподівано кілька молільників завмирають, не закінчивши руху. Це механічні роботи — вони поламалися. Російська презентація.

...У господарів виставки, італійців — найбільший павільйон. Одна з експозицій — видовжена зала зі скляною підлогою і рябенькими світлими стінами. Все. Та якщо придивитися до підлоги, побачиш: скло, на якому стоїш, тримає безліч маленьких рук. У розрізі прозорого підвищення видно, що маленькі чоловічки — китайці. І стіни в цій кімнаті — «китайські». З них дивляться малесенькі портретики китайців.

Як на мене, в цьому кичі італійці втілили прогноз багатьох політологів про те, що пальма світової першості у третьому тисячолітті перейде до Китаю...

А от що хотіли сказати своїм проектом українські діячі мистецтв, які вперше презентували Україну на венеціанському бієнале, так ніхто й не зрозумів. Ані ми, співвітчизники —

київські мистецтвознавці та журналісти, котрі завдяки Центру сучасного мистецтва та фонду «Відродження» потрапили на відкриття 49-го бієнале, ані численні відвідувачі виставки. І у світовому культурному контексті Україна залишилася жовто-блакитною загадкою у військово-му наметі...

А у військовому наметі вирощували соняхи...

Намет — символ нашого життя. Маю на увазі торговельні ятки, точки «швидкого реагування» громадського харчування, туристичні намети для практичного, недорогого відпочинку тощо. Намет — це дешево, швидко й по-нашому. Вміст військового намету, на якому було написано «Перша українська презентація», цілком відповідав його формі. Діорама українського населеного пункту з сільським цвинтарем у центрі та атомною електростанцією у верхньому правому куті надто прозоро натякала на нашу «чорнобильську гордість». Автори ідеї проекту на чолі з Валентином Раєвським, очевидно, не стали напружувати світову культурну громадськість додатковою інформацією про Україну і вже вкотре презентували давно відомий матеріал: ми — то Чорнобиль у жовтих соняхах. Щоправда, з тильного боку нашого «павільйону» на кількох моніторах, виставлених у віконечках бункера українського сучасного мистецтва, демонструвалися документальні кадри про наше життя. Та це могли бачити лише ті, хто випадково зайшов з тилу намета... Ідею чорнобильської обраності завершувала постійно діюча біля української презентації розливайка, де всім бажаючим хоч якось виявити інтерес до соняхів у наметі, наливали червоне вино, чи то виганяючи радіацію, чи то ще яку погань, котрої необережний відвідувач міг набратися у брезентовому лоні українського сучасного мистецтва.

Втім, до нього небагато хто заходив. Наш павільйон не був вказаний на карті венеціанського бієнале і сприймався скоріш як допоміжне приміщення біля входу, аніж як експозиція країни-учасниці.

Кабінет Міністрів виділив на цю добру справу 800 тисяч гривень, українську землю, траву, іншу бутафорию везли кількома машинами до Венеції (цей ескорт, за словами дружини пана Раєвського, котра правила бал на нашій презентації, навіть обстріляли невідомі!!!), а в підсумку — український наметовий десант мав вигляд якогось підрозділу народного ополчення.

Ольга ВАУЛІНА.
Київ—Венеція—Київ.

Справу Мілошевича відкладено до 27 серпня

Фото АП.

Думки з приводу

Михайло СИРОТА (позафракційний):

— Я вважаю: будь-яка сильна нація, будь-яка сильна держава, а точніше, та держава, яка себе поважає, не повинна віддавати своїх лідерів, навіть колишніх, на суд інших. Це все-таки комплекс неповноцінності. Але, очевидно, диктат міжнародної спільноти був сильніший, аніж внутрішній самоповага сербів. Я засуджую такі їхні дії.

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ (фракція НДП):

— З одного боку, я розумію, що є достатньо фактів, які свідчать про те, що Мілошевич проводив злочинну політику. Політику справді геноциду щодо албанської меншини. Але, з другого боку, виникає ряд інших моментів. Я пам'ятаю, коли Коштуница вів передвиборну кампанію, він наполягав на тому, що коли Мілошевича й судитимуть, то тільки в Сербії. Але цієї обіцянки ніхто не дотримався.

Санкції не жорсткішають

США і Велика Британія відмовилися наполягати на прийнятті Радою Безпеки ООН їхнього проекту резолюції, який передбачає пожорсткішання економічних санкцій проти Іраку.

РБ продовжила дію програми «Нафта в обмін на продовольство», відповідно до якої Ірак має право продавати щомісяця певну кількість нафти, щоб закуповувати їжу, медикаменти та інші товари першої потреби. Таким чином, ще на п'ять місяців продовжується діючий режим санкцій щодо Багдада. Існувало два різні плани — Росія пропонувала взагалі скасувати їх, якщо Ірак пообіцяє в достатньо ліквідувати свою зброю масового ураження під контролем ООН, а США і Велика Британія запропонували режим «вибіркових санкцій»: до Іраку дозволялося б ввозити будь-які цивільні товари, але заборонялося б — будь-які товари «подвійного призначення», які можна водночас використовувати для військових і мирних цілей. Плюс до цього пропонувалося зробити більш жорстким контроль над експортом іракської нафти.

Яна ОСАДЧА.

Учора колишній президент Югославії Слободан Мілошевич постав перед Гаазьким трибуналом. Його привезли туди близько полудня у броньованому автомобілі. Практично одразу Мілошевич заявив, що не визнає легітимності трибуналу, створеного Радою Безпеки ООН. Крім того, «Слобо» додав: міжнародний трибунал організовує незаконний процес над ним для того, щоб виправдати злочини НАТО в Югославії. На запитання, чи треба зачитувати йому обвинувальний висновок, він відповів, що це не його справа, і ніяк не коментував суть обвинувачень.

Британський суддя Річард Мей вирішив, що така заява Мілошевича рівнозначна відмові визнати себе винним. У результаті через кілька хвилин судді ухвалили рішення відкласти попередні слухання до 27 серпня. Передбачається, що за цей час міжнародний трибунал зможе визначити статус колишнього югославського президента.

Нагадаю: раніше Мілошевич відмовився від послуг адвокатів, зазначивши, що йому не потрібні захисники в незаконно створених судових органах. Екс-президента Югославії обвинувачують в організації воєнних злочинів у Косово. В обвинувальному висновку — імена та обставини вбивства сербськими військовиками понад 500 косовських албанців. За ті кілька днів, що Мілошевич провів у в'язниці Сквенінген, слідчі прокуратури збільшили список жертв. У початковому тексті обвинувачення було зазначено імена 340 осіб.

Процес над колишнім югославським лідером обіцяє бути тривалим. За даними прес-служби трибуналу, регулярні судові засідання розпочнуться приблизно через рік. Що ж до остаточного вироку, то він може бути оголошений щонайменше через 2 роки.

Яна СТАДІЛЬНА.

Окрім того, у мене залишився неприємний осад від того, що відверто обіцяли компенсувати видачу Мілошевича Гаазькому міжнародному трибуналові. За це Югославія одержить понад мільярд доларів.

Тобто з моральних позицій це мені не зовсім зрозуміло. Я все-таки вважаю, що Мілошевича має судити сербський суд. Треба, щоб у світі була така практика: власний народ повинен судити навіть керівника, якщо його дії приносять народу страждання, приносять трагедію.

Георгій ПОНОМАРЕНКО (фракція КПУ):

— У заяві фракції, з якою на сесії Верховної Ради висловився Юрій Баулін, висловлена однозначна позиція. Я переконаний: такі дії недопустимі. Це нехтування всіх норм моралі й міжнародного права. Тобто, ті хто править світом, роблять усе, що хочуть, не зважаючи ні на які права.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

Дорога в центрі суперечок

Молдовські депутати вкотре відклали питання ратифікації договору про делімітацію молдовсько-українського кордону. Приводом стали пікети мешканців села Паланка і «молдовської інтелігенції» перед будинком парламенту.

Проблема договору загострилася більш як рік тому. Коли він був уперше поданий молдовським парламентаріям для ратифікації, жителі села Паланка, розташованого на кордоні з Україною, перекрили автомагістраль Одеса—Рені. Паланківці й сьогодні не згодні з тим, що внаслідок підписання документа Молдова уступає Україні ділянку траси у 7,7 км, яка проходить через їхнє село. Згідно з договором ця частина дороги має відійти Україні в обмін на 100 метрів дунайського узбережжя, котре, за твердженням молдовських експертів, фактично належить Молдові.

Як компроміс протестуючі пропонують спільне використання дороги молдовською та українською сторонами. Президент Молдови Володимир Воронін раніше обіцяв, що комуністична більшість парламенту ратифікує договір про кордон за визнання Україною прав Молдови на 130 будинків відпочинку і санаторіїв, що розташовані на українській території. Це мало бути зроблено до 21 липня.

Основна проблема, на думку опозиції, полягає в тому, що за угодою, крім ділянки дороги, Україні перейде близько 900 га орної землі й селянських наділів. Отже, молдовські селяни не зможуть користуватися своїми наділами, бо українські прикордонники не пропустять їх через дорогу.

Вочевидь, до обговорення цієї проблеми депутати повернуться не раніше 9 липня. Цього дня має відбутися офіційна зустріч у Києві прем'єр-міністрів Молдови та України. Вони збираються підписати двосторонню угоду про режим експлуатації української дороги на ділянці біля молдовського села Паланка.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Принади і терни медового місяця

Називати точну дату вступу України до СОТ — справа невдячна. Колишній прем'єр обіцяв, що членство в цій міжнародній організації ми здобудемо вже наприкінці 2001 року. Та вже тоді скептики переконували, що сенсації не станеться ані цього року, ані наступного. Як слушно зауважив представник секретаріату СОТ Гектор Мілан під час недавньої конференції «Вступ України до Світової організації торгівлі: перспективи, наслідки та пов'язані з цим завдання» (організатори — ВР України та центр UEPLAC), «ми не повинні розглядати час, ми повинні розглядати результат».

Україна подала заявку про вступ до Світової організації торгівлі ще 1993 року, проте через непослідовність власної зовнішньоекономічної політики в очах світового співтовариства вона мала вигляд нареченої, яка весь час переносить дату свого весілля, а тим часом легковажно фліртує з іншими чоловіками.

Голова Комітету ВР України у закордонних справах Ігор Осташ прококує наближення медового місяця вже наприкінці наступного року — на його думку, в 2002-му Україна зможе завершити переговори щодо вступу в СОТ.

Традиційну ложку дьогтю до бочки весільного меду можуть додати російські ревності. Москва подала заявку про вступ до СОТ так само 1993 року, але, на відміну від Києва, вона майже наблизилася до мети. Цілком імовірно, що незабаром в особі Росії матимемо ще одного жорсткого й непоступливого партнера під час двосторонніх переговорів щодо умов торгівлі, які має провести кожна країна-кандидатка з захистом інтересів на всіх ринках державами—членами СОТ.

На шляху до шлюбу з СОТ нас вже випередили шість колишніх «сестер». Цікаво, що Киргизстану для вступу знадобилося лише 2 роки й 4 місяці, а створити необхідні передумови для інтеграції спромоглися навіть комуністичні уряди (як у випадку з Молдовою).

Україні досі бракувало не лише політичної волі, а й розуміння в бізнесових колах та в суспільстві загалом переваг членства в СОТ. У результаті в 1998—1999 роках роботу в цьому напрямі не вели зовсім і активізувалися лише на початку минулого року. Як зазначив Ігор Осташ, «Україна пройшла більшу половину шляху і зараз знаходиться на порозі вступу до цієї організації». Чи відчинять нам двері, залежатиме від того, наскільки послідовними будемо у виконанні своїх зобов'язань і, зокрема, у сфері гармонізації національного законодавства згідно з вимогами СОТ.

Результат буде вартий зусиль: за словами Ігоря Осташа, членство в СОТ відчинить двері українським товарам на всі найважливіші товарні ринки світу, тож лише на збільшенні експорту

Україна додатково отримає 1 млрд. доларів. Новий статус дасть змогу розв'язати проблему застосування дискримінаційних антидемпінгових заходів стосовно вітчизняних товарів. Крім того, членство в СОТ є необхідною передумовою лібералізації режиму торгівлі між Україною та ЄС, початком вступу до Центрально-Європейської зони вільної торгівлі (CEFTA) та асоційованого членства в Євросоюзі.

Під час восьмого засідання робочої групи з питань розгляду заявки України про вступ до СОТ, яке відбулося в Женеві 13—14 червня, Україна нарешті перейшла від обговорення своїх зобов'язань до їх реалізації і вперше представила конкретний план законодавчих дій. Він складається з 20 законопроектів, шість з них уже прийняті, що приємно здивувало секретаріат СОТ.

Результати багатосторонніх та двосторонніх переговорів у Женеві дають чимало приводів для оптимізму: делегація ЄС дала згоду на початок оформлення двостороннього протоколу про доступ до ринку товарів та послуг, що значно активізувало переговорний процес з центральноєвропейськими країнами. Крім того, було підписано третій (після Мексики та Уругваю) двосторонній протокол доступу до ринку товарів та послуг з Новою Зеландією, підготовлено до підписання аналогічний документ з Кореєю, практично завершено переговори з Японією, Бразилією, Туреччиною, Еквадором та Латвією.

Ганна РОМАНЦОВА.

Хроніка. Факти. Події

■ Київ

Зближення, вигідне всім

У Верховній Раді та МЗС пройшли україно-іранські консультації, присвячені співпраці двох країн у політико-економічній сфері. Під час зустрічей обговорювалися шляхи розширення двостороннього співробітництва, конкретні проекти економічної інтеграції, терміни обміну делегаціями. Зокрема, досягнуто домовленості щодо візиту в Іран міністра закордонних справ України Анатолія Зленка і приїзду до нас іранських міністра культури та заступника міністра нафти. Заступник міністра закордонних справ Алі Ахані, який очолює іранську делегацію, зазначив, що Іран надає великого значення розвитку співробітництва з Україною. Він підкреслив, що нещодавній візит Голови ВР Івана Плюща «мав велике значення для зближення позицій двох країн». У Ірану та Україні, сказав А. Ахані, є чималий потенціал для розвитку економічного і науково-технічного співробітництва. На його думку, спільне будівництво літака Ан-140 — яскравий приклад взаємовигідного партнерства. «Ми можемо запропонувати нові серйозні проекти»,— заявив пан Ахані. Крім того, він висловився за продовження культурних контактів, що дадуть змогу народам краще пізнати один одного і сприятимуть успішнішому проведенню запланованого візиту в Україну Президента Ірану Мохаммада Хатамі.

■ Пекін

У три рейси

США евакуюють свій літак-розвідник із Китаю. Щоб доставити літак на військову базу США на острові Окінава, треба буде три рейси великовантажного літака Ан-124.

■ Маніла

Звільнили далеко не всіх

На Філіппінах терористи звільнили 2 з 23 заручників. За випущених заручників, яких утримували в джунглях філіппінського острова Басилан, було сплачено викуп, суму якого не розголошують.

■ Париж

ЄС — не покликання Росії

Президент Франції заперечує можливість вступу Росії до Євросоюзу. Ширак пояснив, що інтеграція в ЄС — це не мета і не призначення Росії, хоча взаємовідносини мають носити більш тісний характер: «ЄС є полюсом тяжіння, так само як Китай, США чи Росія».

■ Тель-Авів

Шарон радиться

Прем'єр-міністр Ізраїлю Арієль Шарон провів нараду кабінету безпеки. Обговорювалися останні події в Близькосхідному регіоні, зокрема вбивство палестинцями єврейського поселенця в районі Хеврона, тіло якого було знайдено вчора вранці.

■ Женева

Знову до Швейцарії

Держсекретар союзної держави Росії та Білорусії Павло Бородин в черговий раз вилетів рейсом «Аерофлоту» до Женеви, де протягом двох днів йому доведеться з'явитися на допит до судового слідчого Данієля Дево.

■ Катманду

Охоронці не відповідали

Новий король Непалу Г'янендра підписав наказ про звільнення зі служби чотирьох найближчих охоронців його покійного брата, колишнього короля країни Бірендри. Охоронців звільнено за неповну службову відповідність. Їм поставлено за провини відсутність у залі королівського палацу в той час, коли наступник принц Дипендра розстріляв членів королівської сім'ї.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Конверсія світогляду

Лідер

Віктор Петрович Попов — президент найпотужнішого в Європі виробника вовняних тканин концерну «Чексіл». На Чернігівський камвольно-суконний комбінат приїхав у 1964 році після закінчення технікуму в м. Клінцах, що на Брянщині. Починав слюсарем, виріс до головного механіка, головного інженера, генерального директора, президента ВАТ «Чексіл». Заслужений раціоналізатор, академік Інженерної Академії, відзначений міжнародною нагородою «Смолоскип Бірменгеуму» та вітчизняною «Вища Проба». Кавалер орденів III та II ступенів «За заслуги».

— Упродовж десяти останніх років ваше життя і праця були не лише насичені етапними подіями, а й пронизані відповідальністю за неординарні рішення і їх результати. З чого почався потяг до нестандартності?

— Напевно, з критичного переосмислення стандартів, за якими не лише працювали, а й жили в системі планової економіки. Саме плановість свого часу вважалася головним надбанням системи. Ідеологи соціалізму доводили — до планового господарювання капіталістичний, читай — ринковий, світ прийде неодмінно. Та, як згодом з'ясувалося, закладаючи свого чепця за їхній млин, ми навіть не розуміли суті предмету. Для мене останні десять років були періодом осмислення реалій та зміни світогляду. Як виявилось, щоб увійти у справжній ринковий світ, недостатньо лише палкого бажання, участі у виставках та ярмарках і хорошого асортименту (в нас він завжди був на висоті). Перша і головна умова такого входження — створення якісно інших технологій, таких, а подекуди й кращих, що їх має Захід. Ми всі вважали, що все для виробництва у нас є — відчиніти лише ринкові ворота, і ми завтра ж почнемо продавати. Справді, дещо було, але, як згодом з'ясувалося, далеко не все і, що найсумніше, часто не те, що було потрібно.

— Чого саме бракувало?

— Насамперед справжнього — науково, методично і системно осмисленого підходу до входження в ринок. Процес акціонування підприємства, тобто зміну власника, нам представляли як архімедів важіль, з допомогою якого враз перевернемо і світ, і світогляд. З'явиться, мовляв, новий, зацікавлений господар і все далі піде саме по собі. Та це все були не більше, ніж декларації. Господаря, звісно, не створили, а стан справ на підприємствах погіршили докорінно. Порушили підвалини системи — поспіхом зруйнували джерела теоретичних знань і методик — наукові інститути, міністерства, тобто осередки, які мали б розробити насамперед теорію переходу від однієї системи господарювання до іншої. На зорі перебудовчих процесів для затратних і високотехнологічних оборонних виробництв проголосили конверсію. Словник іншомовних слів подає це як перетворення, перерахунок, заміну. Залишаючи етимологічне трактування терміну за мовознавцями та тлумачами, нагадаю — суть конверсії в наших політичних реаліях декларувалася як переведення військових виробництв на випуск продукції народного споживання. Та чому лише військових? Подальша практика показала — пройти через процес конверсії, як через систему технічних, технологічних і організаційних заходів переходу від планових до ринкових умов господарювання мало б кожне підприємство. А ще через конверсію свідомості, зміну світобачення кожного, хто працюватиме у ринкових умовах.

— Але ви теж прийшли з того, «старого часу», проте зорієнтувалися, зуміли осмислити ситуацію і змогли втримати підприємство на плаву.

— Я з породи негмамовних, тож, посіявши вдачу, жнивую

життя. Є люди, які працюють і діють цілеспрямовано, на одній певній ділянці, наприклад, на терені науки. Я свого часу теж був причетний до наукової роботи. Проте вузько спрямована діяльність не для мене. Кажуть — навіть найвидатніший вчений, щоб побачити результати своєї праці, має раз на рік колоти дрова. Якщо без жартів, то мене завжди цікавила прикладна діяльність. І не раз на рік — постійно. Я багато сили і часу віддав раціоналізації виробництва, бо завжди прагнув і прагну нині його кращих і дедалі нових результатів. Звання «Заслуженого раціоналізатора» вкупі з посадами головного механіка та головного інженера було не метою, а засобом розв'язання багатьох технічних проблем виробництва. Якщо невгамовність запрягти у віз проблем технологічних, економічних і організаційних, вона на фініші обов'язково дасть добрий результат. Може, тому й конверсія припала мені до душі. До речі, процес справжньої, глибокої і докорінної конверсії коштує дуже дорого. Конкретизуючи його на прикладі нашого підприємства, бачимо — на окремих ділянках абсолютно відсутнє необхідне для роботи в ринкових умовах устаткування. Мало такі ділянки виявити, треба ще віднайти і запровадити систему, яка дала б змогу компенсувати такі недоліки виробництва. Все це, повторюю, вимагає великих коштів.

— Невже об'єктивний процес виробництва тканин у вашому випадку такий залежний від зміни умов господарювання?

— Важко навіть уявити глибину цієї залежності. Давайте поелементно — так наочніше. Візьмемо процеси планування та управління. Вчора їх успішно здійснювали фахово підготовлені люди, що діяли в межах конкретного і тривалого часу — річного, а то й п'ятирічного плану. Час давав право на помилку і можливість її виправлення. А нині, коли від моменту укладення контракту до виходу готової продукції проходить лише 45 діб, процеси планування і управління збігаються в часі, тож мають бути вкрай оперативними, часто творчими і, що найголовніше, не дають суб'єкту керування права на помилку. Зайдіть у магазин тканин, наприклад, у центральний столичний, що на Хрещатику. У ньому пропонується розмаїття, яке не підвладне жодному плануванню. Ми у цій м'ясорубці конкуренції часто укладаємо контракти на обсяг тканин, який наші потужності можуть формально виконати за день. Але об'єктивно, через особливості технології, процес розпорошується в часі, «розмазується» по окремих одиницях обладнання, бо на цей мізерний для наших потужностей обсяг роботи маємо до півсотні різних позицій — не просто в кольорах, а й їх меланжах; не лише в структурах волоконних переплетень, а в їх різновидах та модифікаціях. Керування таким виробництвом понад людські можливості і потребує комп'ютеризації принаймні обліку і управління, бо щонайменше необхідно виключити плутанину, помилки під час переписування та передавання інформації на слух. Тільки на це, враховуючи вартість

техніки і програмного забезпечення, нам потрібно щонайменше мільйон доларів.

Інший елемент — обладнання. Маємо на підприємстві універсальне. На ньому можна виробляти все. Швидше або повільніше, частіше або рідше переналагоджувати. Раніше, маючи заплановані, розтягнуті в часі обсяги, могли заправляти окремі дільниці на кілька місяців, а то й на рік. Нині, коли майже блискавично треба виконати один контракт і так само швидко налаштуватися на інший, наші «машини-універсали» в процесі регулювання та переналагодження поглинають багато часу, сировини і праці, та ще й виробляють чимало продукції, яка через окремі якісні показники не може бути відвантажена замовнику. Ринкові умови вимагають принципово іншої концепції устаткування. На противагу нашій універсальності потрібне мобільне, комп'ютеризоване обладнання, яке можна швидко і легко переналагоджувати на випуск тієї чи іншої продукції.

І, нарешті, технології. У нас вони були непогані, проте налаштовані на властиву нам продукцію. На Заході технології іншої опанування їх теж зайняло багато часу і коштів. Звичайно, ніхто просто за спасибі секретами технологій не ділиться. Наприклад, показували нам італійці своє виробництво велюрів, прислали до нас своїх спеціалістів... Але до сучасної технології виробництва цієї чудової продукції ми йшли десять років і успіху досягли лише власними зусиллями і гірким досвідом невдач і пошуків. Через модернізацію обладнання і заміну технологічних процесів. Це, на мою думку, і був той самий процес конверсії.

— Дерево пізнається по плодах його, асортимент «Чексиду» навіть обидва Президенти України визнали таким, що «на висоті». Дещо про вашу асортиментну тактику та стратегію.

— Життя диктує нам попит і моду, тож маємо точно і самостійно визначити власну асортиментну нішу на ринку тканин. Сьогодні що не сезон — то нова, часто несподівана мода, яка залежить подекуди від фантазій, навіть капризів відомих кутюр'є. А ми, якби навіть запропонували суцільні асортиментні шедеври, залишилися невизнаними. Бо не ми поки що диктуємо моду і не ми є її законодавцями. Законодавці відомі і готуються заздалегідь, може, рік, може, й два розробляючи тканини. Тоді показують на виставках і відразу продають. А ми на цей час новинки лише бачимо. Наша доля — якнайшвидше відпрацювати технології, відтворити дизайн, випустити продукцію та ще й встигнути «з козами на торг» — покласти продукцію на прилавок дешевшу, аніж у конкурентів. Для цього й потрібно нове, або ж модернізоване обладнання, а ще тут на перший план виходять спеціалісти, здатні швидко осмислити, проаналізувати, забезпечити технологічно і випустити потрібну продукцію, прийняти правильні інженерні та управлінські рішення.

— Ось ми й дійшли логічно до кадрового потенціалу підприємства.

— Люди завжди були і, напевно, залишаться основним чинником у будь-якій справі. Запорука успіху — міцний і надійний кістяк колективу, у нас його складають працівники грамотні, ініціативні, і, головне, такі, що розуміють і творчо осмислюють реалії навколишнього світу. Період розладу і розбрату не додав оптимізму людям, зневірив їх. На моє глибоке переконання, світогляд сучасного виробничника має ґрунтуватися на почутті патріотизму, відданості підприємству, на якому він працює. Центральним завданням на нашому підприємстві у цьому зв'язку є виховання не абстрактного

патріотизму, а конкретного, відповідального ставлення працівників до спільної справи. Патріот підприємства не працюватиме недбало, не випускатиме брак, обов'язково вимагатиме зупинення виробничого процесу в разі, якщо пішла некондиційна продукція. Одне слово, патріот ставиться до спільної справи, як до власної. Потенціал підприємства — не лише його основні і обігові засоби, а й його кадри, до того ж об'єднані й зорганізовані чіткою системою управління. На цьому шляху ми свого часу вже провели реструктуризацію нашого величезного колективу на окремі структурні й виробничі підрозділи, кожний з яких нині «їсть власний хліб». Викристалізувалися керівники, здатні організаційно забезпечити життєдіяльність колективу і відсіялися такі, що цього не можуть. Нині маємо позбавитися маси неефективної праці, яка поглинає не лише кошти, а й зусилля й ініціативу лідерів, аби щонайменше пари виходило «крізь свисток». Виходом бачиться перехід до двоступеневої системи управління, первісно простої схеми «керівник — виконавець», що дасть змогу довести неспотвореними мету і завдання безпосередньо до робітника, виключить перекручення інформації, хибне персональне трактування її суб'єктами проміжних структур. Директор сам керуватиме майстрами — безпосередніми організаторами виробничих процесів.

— До речі, є така тенденція на «Чексілі» в асортименті володарюють нові тканини і нові технології, а до керма виробництва дедалі більше приходять молоді, яка не має спеціальної текстильної освіти.

— Справді, молодь у нас отримала реальні шанси для росту і кар'єри. Впродовж останніх десяти років ми навчали в різних вищих навчальних закладах по 35 і більше спеціалістів, які нині прийшли у виробництво. Можливості і здібності молодих різні. Не кожне посіане зернятко дало сильний пагін, здатний з часом стати міцним деревом. Це об'єктивний процес і, якщо принаймні троє з 35 подають надії — треба радіти і плекати майбутніх лідерів, не допустити, щоб старі й заангажовані затоптали молодих і перспективних. Я глибоко переконаний — лише молоді керівники в сьогоднішніх умовах здатні запроваджувати нові, прогресивні методи управління виробництвом. У нас є такі приклади — успішно керують молоді, з задатками і здібностями лідерів, хай і без спеціальних фахових знань і досвіду. Такий час тепер. Україна не готувала фахівців вовняного текстилю, а колишні союзні зв'язки порушені. Не страшно, що на початку діяльності молоді управлінці не мають текстильної освіти. Все в житті за бажання можна пізнати і вивчити, а поки що поруч з ними є фахівці, які можуть поставити технологічний процес належним чином. Бажання, ініціатива, прагнення працювати і водночас вчитися роблять свою справу і така молодь працює значно краще, успішніше, ніж досвідчені у професії, але морально заангажовані керівники. Фах і лідерство далеко не завжди уособлюються в одній людині. Та фах можна здобути, а задатки лідера дарує або ні матінка-природа. До того ж, нині для керівника важливі не так текстильні знання, як рівень юридичної та економічної підготовки, а ще знання, якщо хочете, історії, філософії, психології.

— Сьогодні багато говорять про інвестиції, як про панацею. Ви теж не проти того, щоб їх залучити?

— Для «оборонки» держава віднайшла свого часу не лише термін, а й виділила на конверсію чималі гроші. Нам не дали нічого. Не дали навіть правильного спрямування — тобто не лише акціонуйтеся, а й негайно починайте власну конверсію. Далеко не всі зуміли вижи-

ти і, на жаль, ті текстильні підприємства, що нині стоять, навряд чи колиш запрячуть. Надто багато втрачено. Природно, нам бракує обігових засобів. Не наша провина, що ми їх свого часу втратили. Тож інвестиції нам потрібні. Механізми, ефективні за кордоном — капіталізація акцій, їх котировка і вартість на фондовому ринку, в Україні поки що не працюють. У цьому зв'язку головним є забезпечення привабливості підприємства для потенційних інвесторів. У чому воно полягає? Насамперед у хорошому менеджменті, як центральному об'єкті довіри інвестора. Інвестор охоче підтримає підприємство, яке випускає конкурентоспроможну продукцію і готове повноцінно діяти в ринкових умовах, тобто забезпечити прибуткове використання інвестицій. Щодо розміру інвестицій, то він має бути достатнім для докорінного технічного переоснащення підприємства.

— Ви прийшли на підприємство 37 років тому і, попри незаперечні лідерські здібності, численні пропозиції і приклад багатьох колег, які вилетіли з гнізда і високо злетіли в плані кар'єри, незмінно залишалися йому вірними впродовж життя. Чому?

— Перекоаний — у житті належить займатися однією справою. Метушню заради кар'єри, високих посад найчастіше нічого серйозного не приносить. Я ніколи не був кар'єристом і не прагнув директорства. Але тут, на «Чексілі», який став моїм рідним домом, хочу зробити якнайбільше і якнайкраще. За принципом — якщо я це можу, то чому не я? Хтось інший зможе краще — будь ласка.

— Ще один нюанс. Як правило, перша керівна особа сама розпоряджається коштами підприємства, а за виробництво, інші сфери діяльності відповідають заступники. На «Чексілі» навпаки — «касу тримає» заступник, а президент займається виробництвом.

— Справді, ключі від комори і печатку радять носити при собі, та я вважаю, що займатися дрібницями, розподіляючи копійки, які, на жаль, нині є у нашому розпорядженні — це марно витрачати час. Робота першого керівника, це, даруйте за тавтологію, не лише керувати, а й самому розробити стратегію і тактику, самому її виконати і самому відзвітуватися за виконання перед колективом і акціонерами. Я, звісно, маю повну інформацію і вплив на рух фінансових потоків, але сидіти і підписувати платіжні документи... У нас на підприємстві цю роботу виконують хороші спеціалісти, яким я цілком довіряю і яких перевірляю. Головне для мене — масштабна робота по конверсії нашого виробництва.

— Замість рахувати касу волієте налагоджувати друкарський верстат?

— Сподіваюся, мною не зацікавляться у цьому зв'язку відповідні служби.

— У Вашому житті все відбулося — посадили не менше як сад дерев, виріс і став на крило гарний син — текстильник, збудували дім... Що прагнете ще здійснити?

— Перші два пункти виконав. Це вірно. А от щодо будівництва — тут далеко не все завершено. Хоч, щоб будівничі мої старання увінчалися можливістю побачити «Чексіл» — перше і єдине місце моєї трудової біографії — процвітаючим, заможним підприємством. Прагну налагодити сучасний, раціонально керований, злагоджений виробничий процес, випуск сучасного асортименту, згуртувати колектив патріотів, де середня заробітна плата буде не лише вища від середньої по галузі, як це є нині, і в кілька разів більша, ніж по текстильній промисловості, а така, що дорівнюватиме оплаті праці робітників у розвинених європейських країнах.

Розмову вела Ольга ЗОРОВА. Чернігів.

Теореми буття

Дика баба

Ганна Назарівна Хміль уже сорок років живе в лісі за вісім кілометрів від найближчого села Адамівка. За цей час вона не хворіла. Селяни називають її «Дикою бабкою», і навіть неслухняних дітей лякають нею. А заїжджі мисливці чи рибалки призначають один одному зустрічі біля хати Ганни Назарівни.

І ось попід лісом серед розмаю духмяних луків ми побачили лише дерев'яні будиночок і сарайчик. Нашому приїзду вона анітрохи не здивувалася:

— До мене щодня хтось заходить. І мої діти, і адамівці, і просто незнайомі.

Дика бабка виявилася не такою вже й дикою: привітала, говірлива, рум'яна жіночка.

Тут сорок років тому Ганна Назарівна разом з чоловіком і ще п'ятьма сім'ями працювали на Криківський спиртзавод, що на 100 га землі видобував торф, звели будинки. У них був навіть свій клуб. Донька Марія та син Микола навчалися у Новгород-Сіверському інтернаті і приїздили до батьків лише на канікули. Через кілька років видобуток торфу припинився, закрилася й електростанція. Виробництво згорглося, і подружжя почало зводити будинок в Адамівці. Та не судилося їм справити новосілля: трагічно загинув чоловік Ганни Назарівни, а коштів добудувати хату жінка не мала. Отак і лишилася у лісі стерегти гуртожитки, які потім знесли. Ше працювала на підприємстві, що перетворювало торф'яні кар'єри на дивовижної краси ставки.

Якось вдова вирішила продати мотоцикл чоловіка. І припала до серця одному з покупців із Холмів, удівцю, який ніби жартома все казав:

— От якби ще до «Юпітера» і господиноу купити.

Минуло небагато часу, і жартівник прийшов-таки вночі — топтав увесь день і півночі лісові стежки до свого щастя, заблукав у густому лісі. А горда лісова мавка і не думала пускати нічного гостя: «Для розмови день буде» — і пішла спати. А зранку погодилася з'єднати долю з колишнім моряком торгового флоту Федором Мотчоним.

Лише декілька днів пожили в його квартирі у Холмах і разом повернулися до лісу — Ганну Назарівну драгував селищний гомін. Та й, врешті, хіба можна поміняти лісове роздолля, до якого звикала роками, на затишок у чотирьох стінах...

Нині дід Федір, колишній інженер-будівельник, обкошує ставки та стежить за гідросистемами. Пізніше п'ятої лісові самітники ніколи не встають. Потім починають поратися по господарству. А мають вони чотири корови і 60 соток городу в Адамівці. Добираються до села через ліс наврогостець, лише їм знаними стежками. Птиці в господарстві не тримають, бо в лісі полюють кібці. Їхній стіл завжди багатий на молочні та картопляні страви.

Вовки та лисиці не докучають господарям лісу. Для баби Гані найнебезпечніші люди. Багато років тому до її оселі завітав пияка-адамівець — вимагав грошей і горілки. Мало не задушив.

Увечері в затишній оселі горить свічка. А господар плете кошики і частенько розповідає про красу далекої Півночі чи новини, що їх почув по транзистору.

... На прощання дід Федір затагнув пісню своїм густим красивим баритоном, а згодом до нього приєднався тихий голос баби Гані:

*Лугом іду, коня веду.
Розвивайся, луже,
Сватай мене, козаченько,
Люблю тебе дуже...*

А навколо їм підспівують-шумлять берізки. Невимовна краса. І лише тоді розумієш, чому Дика баба не хоче повертатися до людей.

**Сергій ПАВЛЕНКО,
Наталя ЯРЕМЕНКО.**

Адамівка
Сосницького району
Чернігівської області.

Година в електричці

Побачене в дорозі

Сісти вихідного дня на дизель, що курсує з Черкас до станції імені Т. Шевченка, — не просто. «Озброєний» сапами, граблями, лопатами, відрами і клунками людштурмує вагон. І кожен намагається вскочити першим...

Нарешті потяг рушив. Народ говорить про базарні ціни і колорадського жука, Президента, що «з'їв» Ющенко, ліки Зубицької і виїзд за кордон...

— До чого довели людей, — обурювалася червонолиця жінка з онучам на руках. — Син на заробітках у Москві покалічився, невістка прислужує в Італії...

— Хіба наших там за людей мають? — обізвалася друга. — Чули, скільки у Польщі українців повбивали? А хто за це відповідь?

— То правителі наші винні, — втрутився у розмову дідок у капелюсі. — Продали флот і ракети, пустили по світу старців з

торбами. Ось як був Союз...

— Що ви, діду, який Союз? Я в Чечню не збираюся. — перебив його молодик. — Краше на Канари.

І почалися суперечки. У цей момент до вагона зайшов сліпий музикант з хлопчиком-поводирем. У жерстяну коробку почали кидати дрібні монети.

Услід за сліпим заторохотіла продавщиця газет. За нею друга «бізнесменка» — з кульками та шоколадками. Поміж метких молодичь протиснулася убого вдягнена жінка з немовлям на руках: «Подайте на шматок хліба!» За нею йшла бабуса у лахмітті...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Концерти

Бенефіс нашої дипломантки

На творчому вечорі заслуженої артистки України, солістки Рівненської обласної філармонії, дипломантки конкурсу «Голос України», що його проводить наша газета, Наталі-Марії Фарини оплески не вищуали.

А бажаючих потрапити на бенефіс «поліського соловейка» з нагоди двадцятиріччя її творчої діяльності й особистого ювілею було більше, ніж міг вмістити зал обласного музично-драматичного театру. Примадонна виконала кращі арії з опер, романси, пісні сучасних композиторів.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Шахрайство

Розшукується наречена

У Стаханові жертвою шахрайки став викладач інституту, який приймав екзамени

Дівчина прийшла до викладача і благала поставити її нареченому добру оцінку. Інакше, за її словами, студента можуть виключити з вузу і суворі батьки не дозволять їм одружитися. Викладач від хабара категорично відмовився, але не встояв перед обіцяним бензином, дав слово розплатитися за нього після отримання зарплати.

Каністри викладачеві привезли наступного дня. А через два дні невідомий став вимагати по телефону три тисячі доларів: «Інакше передамо керівництву інституту аудіозапис розмови з «нареченою» і відеокasetу із записом процедури передачі бензину».

Після того, як викладач отримав посилку з касетами, він звернувся до міліції.

Вимагачів затримали. Ними виявилися батько й син — керівники однієї із стахановських фірм. А ось «наречена» встигла шезнути.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Печерні люди

Це цікаво

В одній з древніх печер Мангуна — столиці колишнього християнського князівства Феодоро, народився хлопчик. Мама Яна і батько Микола, який приймав пологи, назвали малюка Іллею.

Його сім'я живе в триповерховому печерному блоці, який колись займали воїни князівського гарнізону. Та-то живе тут чотири роки, мама, киянка, почала жити в печері, коли випадково відстала від туристичної групи. Тут тримають кіз, їдять дари лісу, печуть хліб ще кілька природолюбів, яких називають племенем мангупів.

Усі печерні люди — втікачі від цивілізації не вважа-

ють себе невдахами, просто їм закортіло злитися з природою.

Майже в кожного з печерних мешканців є будинки чи квартири у містах. Узимку вони підробляють на будовах, улітку — на селлах. Зимують тут же, опалюючи печери каминами, викладеними з каменю. Вони не п'ють спиртного і не палять.

Одеситка, котру тут зовуть Гелею, три роки тому мала змогу виїхати за кордон. Та,

побувавши в Криму, закохалася в гори і без жалю відмовилася від Америки. Купила хатину, але тижнями разом з чоловіком і трирічним сином пропадає в горах.

Влада до колоністів стародавнього міста ставиться поблажливо. Бо вони прибирають і охороняють територію Мангуна, який входить до Бахчисарайського історико-культурного заповідника.

Нині печерні люди дуже пишастяться появою печерного первістка. Бо, за давньою легендою, Мангуп почне друге життя після того, як тут народиться хлопчик.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідectво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено
в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311115.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 446-91-37,

441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України